Народная Воля

№ 160 (742)

Серада, 1 верасня 1999 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Кошт: у кіёсках і крамах — 20000 руб., па падпісцы — 11000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

Надвор'е

1—2 верасня па краіне захаваецца пераменная воблачнасць; па паўднёвай частцы, а ўначы 1-га і ў заходніх раёнах — дажджы. Вецер усходні — 6—12 м/с. Тэмпература паветра ўначы — +7...+12, удзень — +16...+21.

1 сентября – День знаний

Буквы разные писать тонким перышком в тетрадь...

На вопрос "С какими мыслями вы встретили новый учебный год?" отвечают школьники, родители и педагоги

Алеся Макарова, старшеклассница:

— В следующем году я уже заканчиваю школу. Признаться, немножко грустно. И не столько расставаться со школьной скамьей, сколько с одноклассниками. Ведь мы были вместе 11 лет...

Поэтому этот учебный год я встретила с волнением и тревогой. Он ответственный и решающий: надо как следует сдать выпускные экзамены и получить хороший аттестат.

Татьяна, мама пятиклассницы:

— С какими мыслями? О том, что собрать ребенка в школу с каждым годом все сложнее и сложнее. Я имею в виду в материальном плане. Одежда, обувь, тетрадки-линейки... Надо также заплатить за учебники и школьные обеды.

Петр Олегович, папа десятиклассника:

— Недоволен нашей системой образования. Что ни говори, а она в духе советской эпохи. Чиновники все обещают какие-то реформы, но что-то их не видно.

Зачем, скажем, моему сыну углубленно изучать физику, если он давно определился, что будет филологом? И сушить мозги над премудростями этой науки ему, считаю, ни к чему. Хотя я за то, чтобы школьники развивались всесторонне, ту же физику нельзя игнорировать совсем. Надо изучать, но... в разумных пределах. Не думаю, что когда-нибудь ему пригодятся закон Ньютона или постулат Бора. Это мое личное, может быть, субъективное мнение.

Наталья Максимовна, преподаватель истории:

— К сожалению, идет вытеснение белорусскоязычных классов. Среди моих учеников, уверена, многие бы с удовольствием учились на родном языке. Жаль, что некоторые взрослые дяди и тети этого не понимают. Видимо, не дано...

А еще, позволю себе затронуть ахиллесову пяту всех учителей — нашу зарплату. Она настолько низка и нелепа, что я, человек с высшим образованием, чувствую себя люмпеном. Ведь это унизительно, когда не можешь купить себе тюбик пасты!

Стараюсь не срываться на детях, я не из тех. Но когда постоянно думаешь, как выжить, прокормить семью и дотянуть до зарплаты, совершенно с другим настроением идешь на урок. Честно говоря, особо и не выкладываться не хочется.

Ирина Малевич, восьмиклассница:

— Жаль, что быстро пролетело лето. Если честно, то учиться не очень люблю. Просто утомляет каждодневная подготовка к занятиям, вечный страх, когда училка вызывает к доске.

Андрей, десятиклассник:

— После такого длительного отдыха, честно говоря, сложновато настроиться на учебу. Сентябрь для меня — это период адаптации. Хотя расслабляться особо некогда: я учусь в спецклассе (с углубленным изучением английского языка).

Проблемы в том, что многие учебники по инглишу мы покупаем и достаем сами. Школьные в этом плане слабенькие и устаревшие.

Сергей Крючков, управляющий делами Общества белорусского языка:

— Для того, чтобы количество белорусскоязычных классов увеличилось, родителям школьников следует быть более активными. На данный момент Министерство образования доброжелательно реагирует на обращения ТБМ относительно белорусских классов. Так что меньше пассивности и больше решительности, уважаемые родители, и вместе мы сможем изменить многое!

Ольга КЛАСКОВСКАЯ.

Як гэта было

Анатоль ГРЫЦКЕВІЧ,
доктар гістарычных навук, прафесар, сапраўдны сябра Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі (Масква)

60 гадоў таму прагучалі першыя залпы другой сусветнай вайны

1 верасня 1999 года — 60 гадоў з дня пачатку другой сусветнай вайны. Тады фашысцкая Германія напала на Польшчу, а праз два дні ўрады Англіі і Францыі абвясцілі Германіі вайну.

Паступова ў вайну былі ўцягнуты і іншыя краіны. Яна цягнулася шэсць гадоў і скончылася разгромам гітлераўскай Германіі і яе капітуляцыяй 8 мая 1945 года, а таксама капітуляцыяй мілітарысцкай Японіі 2 верасня 1945 года. У вайну было ўцягнута 61 дзяржава, чыё насельніцтва складала больш за 80 працэнтаў насельніцтва ўсяго зямнога шару. Ваенныя дзеянні ішлі на тэрыторыі 40 дзяржаў, на акіянскіх і марскіх прасторах. Гэта была самая крывапралітная і разбуральная вайна ў гісторыі чалавецтва. Убей загінулі больш за 50 мільёнаў чалавек. Найбольшыя страты панёс Савецкі Саюз — больш за 27 мільёнаў чалавек. Сярод іх больш за 2,5 мільёна жыхароў Беларусі.

У 30-х гадах XX стагоддзя становішча ў Еўропе абвастрылася. У 1933 годзе ў Германіі да ўлады (праз адзначаць, шляхам дэмакратычных выбараў) прыйшлі нацыянал-сацыялісты, і ў краіне была ўсталявана жорсткая дыктатура кіраўніка нацысцкай партыі Адольфа Гітлера, які адразу пачаў рыхтаваць Германію да вайны сусветнага маштабу, для захопу тэрыторыі іншых краін і для знішчэння часткі іх насельніцтва. Фашысцкай Германіі супрацьстаялі дэмакратычныя краіны, перш за ўсё Францыя і Вялікабрытанія.

У Савецкім Саюзе пасля вялікіх сацыяльна-эканамічных эксперыментаў (індустрыялізацыі і калектывізацыі), пасля ліквідацыі ў кіраўніцтве бальшавіцкай партыі ўсіх сапернікаў уладу канцэнтраваў у сваіх руках Сталін. Яшчэ больш ён умацаваў сваю ўласную дыктатуру, правёўшы масавыя чысткі сярод насельніцтва СССР, у тым ліку — сярод членаў камуністычнай партыі, камандуючых і камандзіраў Чырвонай Арміі, рабочых, сялян, інтэлігенцыі. Фактычна, як і фашысцкая Германія, СССР быў перапоўнены ў ваенны лагер.

Міжнародныя адносіны ў Еўропе ў 1939 годзе рабіліся ўсё больш напружанымі. Краіны Усходняй Еўропы былі зацікаўлены ў захаванні незалежнасці і кантынентальных таталітарных рэжымаў. На становішча ва Усходняй Еўропе ўплывалі і дуалізм, двайстасць знешняй палітыкі СССР, якая складалася з двух "ліній" — "лініі Камінтэрну" і "лініі Расіі", або "Расійскай імперыі". "Лінія Камінтэрну" была антыфашысцкай. Як праявамі былі Пакт аб ненападзе 1932 года з Францыяй і аб узаемадапамозе з Францыяй і Чэхаславакіяй у 1935 годзе, уступленне ў 1934 годзе ў Лігу нацый, барацьба за калектыўную бяспеку — г.зн. фактычна за саюз з Францыяй і Англіяй супраць фашысцкай Германіі. Адзін у гэты ж час, у красавіку 1931 года, Камінтэрн (цэнтр усіх камуністычных партый у Маскве) абвяшчаў тэзіс ваеннай небяспекі з боку Францыі і Англіі.

Але і антыфашызм, і "лінія Расійскай імперыі" (захоп тэрыторый іншых дзяржаў і пашырэнне як мага болей дзяржаўных граніц СССР) выходзілі з чыста дзяржаўных інтарэсаў СССР, нават без намёку на інтэрнацыяналізм, бо адначасова вёўся заладж настрою кіраўніцтва і Германіі, і Англіі з Францыяй. Сталін доўга (з 1933-га да 1939 г.) хістаўся паміж гэтымі дзвюма лініямі ў сваёй еўрапейскай знешняй палітыцы.

На заходніх межах СССР у другой палове 30-х гадоў становішча было даволі спакойным. Падчас вялікіх сацыяльна-эканамічных эксперыментаў у маштабах усёй краіны савецкая дыпламатыя пашырыла практыку заключэння пактаў аб ненападзе. У 1932 г. такі дагавор быў падпісаны Савецкім Саюзам і Фінляндыяй (пралонгаваны да 31 снежня 1945 г., але дэнансаваны СССР 28 лістапада 1939 г., за два дні да нападу СССР на Фінляндыю). У 1932 г. былі падпісаны дагаворы аб ненападзе паміж СССР і Латвіяй, СССР і Эстоніяй, яшчэ раней — паміж СССР і Літвой. Усе гэтыя дагаворы былі ў 1934 г. прадоўжаны да 31 снежня 1945 г. (Сталіну часам мусіць падабалася гэтая дата, можа, таму, што магла стаць клічным чарговай пяцігодкі?). У ліпені 1932 г. у Маскве быў падпісаны савецка-польскі дагавор аб ненападзе, тэрмін дзеяння якога ў 1934 г. быў прадоўжаны таксама да 31 снежня 1945 г. У гэтым акце СССР гарантаваў (як і ў дагаворах з прыбалтыйскімі краінамі) цэласнасць тэрыторыі Польшчы, г.зн. — ніякіх прэтэнзій на тэрыторыю Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны. Усе спрэчкі паміж краінамі Усходняй Еўропы павінны былі вырашацца толькі мірным шляхам. Такая сітуацыя на заходніх межах СССР захоўвалася і ў пачатку 1939 года.

У канцы 1938 г. кіраўнікі фашысцкай Германіі, пасля захопу Аўстрыі і Мюнхенскага дагавору, паводле якога Англія і Францыя пагадзіліся на захоп Германіяй Судэцкай вобласці Чэхаславакіі, пачалі дыпламатычны наступ на Польшчу, стварыўшы данцыгскі крызіс. Гітлер патрабаваў далучэння да Германіі вольнага горада Данцыга (Гданьска), невялічкай дзяржавы, вылучанай са складу Германіі, паводле Версальскага мірнага дагавору 1919 г., а таксама экстэрытарыяльных дарог з асноўнай часткі Германіі да Усходняй Прусіі праз польскую тэрыторыю ("польскі калідор"). У германскай прэсе пачалася шумная антыпольская кампанія. Германская армія пачала рыхтавацца да вайны з Польшчай.

У такіх варунках 18 сакавіка 1939 г. у Маскве пачаліся перамовы паміж прадстаўнікамі СССР, Англіі і Францыі аб заключэнні дагавора аб узаемнай дапамозе, каб прадухіліць гітлераўскую агрэсію ў Еўропе. У гэтых перамовах больш зацікаўленымі былі Англія і Францыя, чым Савецкі Саюз, таму што непасрэднай ваеннай пагрозе СССР тады яшчэ не падвяргаўся: ён не меў агульнай граніцы з Германіяй, і Германія не мела тэрытарыяльных прэтэнзій да СССР. Германія мела такія прэтэнзіі да Францыі (Эльзас-Латарынгія і калоніі) і Англіі (калоніі). Яна мела агульную граніцу з Францыяй. Больш таго, Англія і Францыя былі звязаны ўзаемнымі абавязацельствамі з Польшчай, якія абавязалі іх аб'явіць вайну Германіі, калі тая нападзе на Польшчу.

Падчас маскоўскіх перамоў, без запрашэння і інфармавання прадстаўнікоў Польшчы і балтыйскіх краін, делегацыя СССР прапанавала, акрамя заключэння трохбаковага пакта аб узаемнай дапамозе паміж СССР, Англіяй і Францыяй, аказаць ваенную дапамогу войскамі Чырвонай Арміі ўсім усходне-еўрапейскім дзяржавам, якія мяжуюць з СССР ад Балтыйскага да Чорнага мора, яшчэ да пачатку вайны, г.зн. увесці папярэдне савецкія войскі на тэрыторыі ўсіх дзяржаў — ад Фінляндыі да Румыніі ўключна. Польскі ўрад, давешаўшыся пра гэта, адказаў англійскаму Ураду, што заключэнне такога пагаднення паміж Польшчай і СССР можа выклікаць пагрозу не адносін з Германіяй, уключаючы вайну, без дастатковых гарантаванай дапамогі з боку СССР. У пачатку красавіка 1939 г. польскі міністр замежных спраў Ю.Бэк заявіў міністру замежных спраў Вялікабрытаніі Э.Галіфаксу, што польскі ўрад не надта высока ацэньвае баяздольнасць Чырвонай Арміі пасля знішчэння 40 тысяч яе камандзіраў у 1937—1938 гг.

(Працяг на 2-й стар.)

Чулі?

Рэванш маскоўскіх фанатаў не прайшоў

Як вядома, 26 жніўня ў Маскве адбыўся футбольны матч на Кубак УЕФА паміж мясцовым "Лакаматывам" і барысаўскім БАТЭ. Ён скончыўся бойкай паміж маскоўскімі і барысаўскімі фанатамі з ліку маладафронтаўцаў. Як паведаміла радыё "Свабода", лідэр барысаўскай філіі "Малады фронт" Сяржук Салаш і яго сябры прыехалі ў Маскву, захапіўшы з сабой добры дзесятак бел-чырвона-белых сцягоў, лозунгаў, пры дапамозе якіх падтрымлівалі сваю каманду. Маскоўскія фанаты, паводле Сяржука Салаша, падчас матчу сядзелі на трыбунах непадалёку ад барысаўскіх, але сваім выглядам паказвалі, што беларускіх фанатаў не заўважаюць.

Асноўныя ж падзеі разгарнуліся пасля заканчэння гульні. На выхадзе са стадыёна 60 маскоўскіх фанаў напалі на барысаўскіх маладафронтаўцаў са словамі: "Бі бульбашоў! Бі нацыяналістаў!". Завязалася няроўная бойка, бо беларусаў было ў два разы меней. Адбіваліся кулакамі, сумкамі, дрэўкамі сцягоў. Так што сур'ёзнай шкоды масквічы барысаўчанам не зрабілі. Тым больш што неўзабаве на дапамогу гасцям падаспела падраздзяленне маскоўскіх ахоўнікаў парадку. Такім чынам, маскоўскія фаны рэванш за паражэнне ў нядаўняй бойцы з маладафронтаўцамі на мінскім стадыёне "Дынама" так і не ўзялі.

А.ШУСТОЎСКІ.

Барысаў.

Пр. Фёклы, Агапія, Галея, Андрэя, Цімафея.
К. Браніслава, Ідзія.

ДЗЕНЬ ВЕДАЎ

ВЕРАСЕНЬ

1

'99 СЕРАДА

☉	☾
Усход 6.18	Апошн. квадра
Захад 20.01	3 верасня
Даўж. дня 13.43	Захад 14.19
	Усход 23.40

Гучная справа

Абарона Хілько лічыць банкіра невінаватым

У Фрунзенскім раённым судзе г.Мінска працягваецца судовы разгляд справы былога старшыні былога Ашчаднага банка Беларусі Уладзіміра Хілько. Абарона падсуднага зрабіла сенсацыйную заяву: ва ўладаў не было ніякіх юрыдычных падстаў для ўзбуджэння крымінальнай справы супраць вядомага ў краіне банкіра.

Як вядома, У.Хілько абвінавачваецца па артыкуле 167 частка 2 Крымінальнага кодэкса Беларусі. У адпаведнасці з заканадаўствам такое абвінавачанне павінна грунтавацца на факце нанясення шкоды пацярпеўшаму боку. У дадзенай жа сітуацыі, паводле меркавання спецыялістаў па банкаўскай справе, ні дзяржава, ні правапераемнік былога Ашчаднага банка цяперашні "Беларусбанк" не маюць прававых падстаў, каб сцвярджаць аб нанесеным ім матэрыяльным уроне. У прыватнасці, юрыст Надзея Кавалёва, якая на судовым працэсе прадстаўляе Беларускі Хельсінкскі камітэт, паведаміла, што дакументы следства грунтуюцца ўсяго толькі на падставе заяў кіраўніка "Беларусбанка" Н. Ермаковай. Але пры гэтым праваахоўныя органы самі не спрабавалі ўнікнуць у сутнасць банкаўскіх спраў, якія тычацца прадмета абвінавачання. Следчыя склалі крымінальную справу на У.Хілько па выдачы двух крэдытаў, нават не запатрабаваўшы ў "Беларусбанка" адпаведных дакументаў, якія б пралівалі святло на лёс згаданых крэдытаў. Напрыклад, як яны адлюстроўваліся ўсе апошнія гады ў так званым балансе банкаўскай установы? У абароны экс-старшыні Ашчаднага банка ёсць звесткі, што так званыя нявернутыя быццам па яго віне крэдыты дагэтуль працягваюць фігураваць у дакументах "Беларусбанка" як пратэрмінаваныя альбо сумніўныя. Калі гэта так, то яны застаюцца не спісанымі на страты, з чаго вынікае адсутнасць падстаў для абвінавачання У. Хілько. Больш таго, зноў жа, паводле дакладнай інфармацыі, па згаданых крэдытах вяліся налічэнні рэзервовых фондаў. Гаварыць жа пра фінансавы ўрон, лічыць Н.Кавалёва, можна толькі тады, калі з банкаўскага баланса вынікае, што даныя крэдыты спісаныя за кошт прыбытку ўстановы. Таму, паводле яе словаў, "сёння ў нас няма падстаў сцвярджаць, што цэнтральныя банкі тых дзяржаў, якім былі выдадзены крэдыты, нам іх не вернуць. Паколькі былі заяўлены хадайніцтвы, мы пастаўлены ў чаргу на атрыманне гэтых грошай, яны іх могуць вярнуць праз пяць ці хай сабе і праз дзесяць гадоў. З другога боку, у данай сітуацыі прычына невяртання-банкруцтва тых банкаў, якім былі выдадзены крэдыты. З матэрыялаў следства вынікае, што яны збанкрутавалі таксама з-за таго, што ім таксама нехта не вярнуў фінансавыя даўгі. Інакш кажучы, гэта можна лічыць форс-мажорнымі абставінамі".

Міхал ХВАЙНІЦКІ.

Анатолий ЛЕБЕДЬКО,
заместитель председателя ОГП

Переговоры стихнут скоро, а нелюбовь останется

Страх порождает дискомфорт и неуверенность. Дискомфорт вызывает бешенство. Бешенство провоцирует неконтролируемые действия и поступки.

Пока все в ожидании появления долгожданного ребёнка под названием "Переговоры", пока крестные отцы из ОБСЕ пытаются помирить родителей находящихся в ссоре, представители исполнительной власти готовятся к отпеванию и похоронам еще не родившегося. Такова реальность. Сторона, представляющая интересы Лукашенко, де-факто вышла за пределы тех договоренностей, которые были достигнуты 15 июля во время трёхсторонней встречи Вик-Северин-Лукашенко. Прозвучавшие комментарии уполномоченных на озвучивание официальной позиции не соответствуют не только букве, но и духу Санкт-Петербургской декларации ПА ОБСЕ. Сбываются мрачные предсказания о неготовности "террористов" к переговорам.

Лукашенко был хорош на стадии ни к чему не обязывающих бесед и разговоров с эмиссарами международных организаций. Лукашенко хотел понравиться. Тем более в преддверии 20 июля. По обыкновению обещания, заверения лились рекой из уст экс-президента. Например, в специальном заявлении для прессы от 17 июля говорится, что "Лукашенко согласился с идеей политического диалога и переговоров с политической оппозицией при широком освещении этих переговоров в прессе. Более того, он считает себя лично вовлеченным в этот национальный проект". В этом словесном потоке посредников европейской надежды ожидала участь Му-Му. На первых порах рост числа оптимистов переговорного процесса был зафиксирован во всех евростолицах.

Но вот подошла осень, и пришло время собирать камни. Лукашенко испугался собственной смелости. От данных Европе обещаний подташнивало. Обещанный силовиками и ближайшим окружением контроль и управление ситуацией в оппозиционной среде отсутствовал. То, что ещё несколько месяцев назад виделось как триумфальный поход по костным останкам оппозиции и пришествие в лавровом венке победителя в столицы Европы, оказалось блефом.

Начался лихорадочный поиск контраргументов консолидированной оппозиции. Ничего более оригинального, как открещиваться от собственных обещаний месячной давности, играть мускулами и бойкотировать саму идею переговоров в Красном доме придумать не смогли. В молодёжной среде это называется "закосить под дурака". Оказывается то, что сказал товарищ Лукашенко, это совсем не то, что услышали и о чём подумали господа Вик и Северин.

Ожидания потепления политического климата со стороны ОБСЕ сменились разочарованием. Власть перешла к тактике точечных ударов по оппозиции. Налёт на офис ОГП, отказ в перерегистрации ряда общественных организаций, возбуждение уголовных дел в отношении ряда оппозиционных политиков, закулисные игры, интриги, заказные публикации — всё это должно было подвинуть оппозицию на повторение "подвига" Раскольникова. Только в качестве жертвы предлагалась не немощная старуха, а переговоры, в которые вложило инвестиции международное сообщество. Естественно, что вся ответственность при этом возлагалась бы на оппозицию.

Параллельно власть пытается оседлать инициативу, овладевшую массами. Это же мы наблюдали в 1995 году, когда Лукашенко приватизировал инициативу ряда общественных объединений по организации и проведению "круглого стола" власти и оппозиции. Для того чтобы уничтожить процесс, его необходимо возглавить. Сейчас происходит то же самое. Ежедневно жирно подчёркивается, что авторство идеи общенационального диалога и переговорного процесса принадлежит Лукашенко. По этой причине он вправе по своему усмотрению вести отбор участников. Фактически предварительным условием переговоров Лукашенко ставит передачу ему эксклюзивного права на определение состава делегации оппозиции и формулирование темы и повестки переговорного процесса. Как издевка над здравым смыслом звучит презентация Лукашенко как гаранта проведения свободных, демократических выборов. Не может заинтересованное лицо, коим является экс-президент, быть беспристрастным и объективным. Однако в Беларуси до абсурда можно довести все, причем в считанные часы. Например, человек, который называется министром юстиции, на полном серьезе начинает рьяно отстаивать право чернобыльцев, ветеранов и филателистов на участие в ... политическом диалоге. Лукашенко же желает вести разговор исключительно со всей оппозицией, которая по его подсчётам составляет 10% (а почему не 90) населения. Где найти такой круглый стол, чтобы одновременно усадить Александра Григорьевича и миллион граждан-оппозиционеров.

Вспоминается сказка про пастушка, который то ли хохмы ради, то ли по причине наследственности, будоражил деревню криками о пришествии волков. Неудивительно, что многократно обманутые люди в нужный момент не вняли зову о помощи местного лгунишки. Чтобы установить хотя бы микроскопическое доверие к слову, Лукашенко надо как минимум освободить Чигиря и других политзаключенных, организовать открытую дискуссию с оппозицией на телевидении, прекратить торги вокруг суверенитета страны. В среде белорусской оппозиции нет простодушно-наивных и доверчивых мечтателей. На дереве, пропитанном ложью и цинизмом, не может быть здоровых плодов. Но было бы величайшей политической ошибкой уклонение оппозиции от переговоров в условиях, когда это составная часть международной политики по отношению к Беларуси, и когда большинство населения позитивно относится к этой инициативе. Если ты знаешь, что непопулярное действо совершит твой оппонент, зачем это делать вместо него? Другое дело, что политическая оппозиция должна быть инвестором не только сценария "Переговоры", но и серьезной работы с населением, с улицей. Пора отказаться от полустихийных, неподготовленных акций, от примитивного межпартийного соперничества за количество проведенных мероприятий. Предметом внимания, взаимного интереса и работы этой осенью должна стать одна общереспубликанская политическая акция, которая продемонстрирует резерв и силу оппозиции. Здесь, как и в переговорном процессе, можно победить только при условии единства и консолидации.

Мотивация действий Лукашенко укладывается в два слова: страх и неуверенность. Он хочет приобретать, при этом ничего не теряя. Но в переговорах так не бывает. Если быть принципиальным и последовательным то он должен пойти на ликвидацию механизмов, обеспечивающих режиму возможность фальсифицировать и получать требуемый результат, на разрушение безотказно действовавшей полицейско-репрессивной машины, на создание реального парламента, на демонополизацию электронных масс-медиа. Лукашенко это понимает.

За столом переговоров со стороны оппозиции не должно стоять 6 или 7 партийных штандартов. В таком случае все в лучшем случае сведется к рекламе товарного знака ОГП или БНФ. Должен быть один флаг, на котором начертано "Беларусь, демократия, ответственность". Участником переговоров должна быть политическая оппозиция, представители которой скованы одной целью, связаны единой платформой, равнодушны к запаху денег и без трясущихся конечностей.

Думай, оппозиция, вот главная задача дня!

Нацыянальны тэатр Беларусі імя Я.Купалы рыхтуецца да адкрыцця новага сезона

У Нацыянальным тэатры імя Я.Купалы прыступіў да работы над новай пастаноўкай вядомы ўкраінскі рэжысёр Андрэй Бакіраў. Трупа купалаўскага тэатра чытае п'есу "Сон у летнюю ноч" В.Шэкспіра, ужо праверaную практыкай украінскага майстра, але перакладзеную на беларускую мову Аляксеем Дударавым і інтэрпрэтуемую нанава для беларускай публікі. Спектакль павінен стаць першай прэм'ерай тэатра будучага сезона.

Адкрыццё сезона ў Нацыянальным тэатры 1 кастрычніка таксама абяцае стаць падзеяй — да яго тэатр рыхтуе абноўленую "Паўлінку" Я.Купалы. Старэйшы спектакль рэпертуара выйдзе ў "музейным варыянце" — з традыцыйнымі нацыянальнымі касцюмамі і гістарычнымі дэкарацыямі, а падчас першага прадстаўлення адбудзецца цырымонія ўрачыстай перадачы галоўных роляў — Паўлінкі і пана Быкоўскага — маладым акцёрам.

Марына КУНОЎСКАЯ.

Пратэст

І зноў Мірон...

Раніцай 30 жніўня жыхары Ліёзна сталі сведкамі незвычайнага відовішча: да верхавіны апоры высакавольтнай лініі ў трыццаць тысяч вольт, якая стаіць ля шашы Віцебск—Смаленск пры ўездзе ў Ліёзна, была прымацавана старая іржавая сялянская каса. На ёй трымалася разлахмачанае палотнішча чорнага колеру з запіскай наступнага зместу:

"Ганьба і вечны праклён чалавеку, які хоча зрабіць беларусаў нямымі, глухімі і сляпымі жабракамі.

Мірон".

У поўдзень сцяг быў зняты супрацоўнікамі электрасетак.

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

Як гэта было

60 гадоў таму прагучалі першыя залпы другой сусветнай вайны

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

Аказанне мяркуемай савецкай дапамогі было звязана з парушэннем граніц Польшчы і балтыйскіх краін (без згоды ўрадаў гэтых краін). Аднак думка аб увядзенні вайсковых часцей Чырвонай Арміі на тэрыторыю сумежных краін усё больш авалодвала Сталіным і Молатавым — кіраўніком савецкага ўрада і адначасова народным камісарам замежных спраў.

11 мая 1939 г. Польшча адмовілася ад заключэння пакта аб узаемнай дапамозе з СССР. Польскі ўрад быў супраць уводу савецкіх войск на яе тэрыторыю, каб не справакаваць вайну з Германіяй. Але самае галоўнае, польскі ўрад добра ўяўляў сабе, што абмежаваны кантынгент войск Чырвонай Арміі хутка ператворыцца ў неабмежаваны; што, пабудаваўшы тут ваенныя базы, аэрадромы, склады, часці Чырвонай Арміі замацуюцца на гэтай тэрыторыі. А пасля СССР, знайшоўшы зручную прычыну, зменіць на сваю карысць усходнюю граніцу Польшчы і наогул акажа "брацкую дапамогу" польскаму народу ў змяненні дзяржаўнага ладу краіны, як гэта потым адбылося ў краінах Прыбалтыкі. У Польшчы добра памяталі абвяшчэнне Польскай савецкай рэспублікі ў жніўні 1920 г., калі Чырвоная Армія падчас савецка-польскай вайны 1919—1920 гг. уступіла на польскую тэрыторыю.

Англія і Францыя, не чакаючы заканчэння палітычных перагавораў, паслалі ў Маскву ваенныя місіі, перамовы якіх з савецкай ваеннай місіяй (на чале з маршалам Варашылавым) пачаліся 11 жніўня 1939 г. Ужо 14 жніўня Варашылаў паставіў папярэднюю ўмову для заключэння дагавору аб узаемнай дапамозе і ваеннай канвенцыі аб узаемадзеянні — прапусціць савецкія войскі "праз польскую тэрыторыю, праз Віленскі калідор і Галіцыю, праз румынскую тэрыторыю", калі Польшча і Румынія дапамогі ў СССР і не запросяць (Документы и материалы по истории советско-польских отношений. М., 1973, т. 7, с. 133—136). У сувязі з гэтым польскі міністр замежных спраў Ю.Бэк заявіў англійскаму паслу ў Варшаве Г.Кенарду, што СССР спрабуе цяпер дамагчыся мірным шляхам таго, чаго савецкая Расія хацела дабіцца сілай зброі ў 1920 годзе. Перамовы паміж СССР, Англіяй і Францыяй былі спыненыя 21 жніўня 1939 г., калі Варашылаў заявіў аб адкладзе перамоў на неакрэслены тэрмін. Фактычна яны былі сарваныя, бо сітуацыя рэзка змянілася.

У жніўні 1939 г. Сталін ужо не вагаўся ў сваім выбары на карысць фашысцкай Германіі. Нягледзячы на тое, што англійскі і французскі бакі на ваенных перамовах пайшлі на ўступкі і нават спрабавалі зрабіць націск на Польшчу, згадзіліся падпісаць ваенныя канвенцыі аб узаемадзеяннях войск, Сталін вырашыў, што шляхам змовы з Германіяй можна будзе атрымаць ва Усходняй Еўропе вялікія "сферы ўплыву", і такім чынам далучыць тэрыторыі некалькіх краін. Таму кіраўніцтва СССР і сарвала перамовы.

Сталін яшчэ ў дакладзе XVIII з'езду партыі ў сакавіку 1939 г. двойчы заявіў, што СССР стаіць за ўмацаванне дзелавых сувязей з усімі краінамі. Гэты заклік да "супрацоўніцтва" Гітлер зразумеў. Яшчэ ў пачатку 1939 г. пачаўся абмен думкамі наконт гандлёвага дагавору паміж СССР і Германіяй. 3 мая 1939 г. на пасадзе народнага камісара замежных спраў быў заменены Ліцвінаў, прыхільнік дагаворанасці з заходнімі дэмакратычнымі краінамі супраць фашысцкай Германіі. Яго замяніў, захаваўшы сваю асноўную пасаду, старшыня Савета народных камісараў Молатаў, які, як і Сталін, быў прыхільнікам дамовы з Гітлерам. Прадстаўнікі савецкага ўрада некалькі разоў падкрэслівалі, што перадумовай рашэння эканамічных праблем з'яўляецца рашэнне палітычных узаемаадносін.

Германія рыхтавалася да вайны з Польшчай (рашэнне аб вайне было прынята Гітлерам 31 сакавіка 1939 г). У Берліне зразумелі, што трэба прапанаваць Маскве. Гітлер выкарыстаў жаданне Сталіна дасканала. 2 жніўня 1939 г. міністр замежных спраў Германіі Іахім фон Рыбентроп (дарэчы, ён не быў баронам, як няслушна пішуць нават некаторыя гісторыкі, і ён не быў дваранінам: спачатку ён быў гандляром віна, а ў 1925 г. дамогся ад свайго далёкага сваяка, двараніна, каб той усынавіў яго і даў прыстаўку "фон", хаця ўсынаўленне не давала права на дваранства) заявіў савецкаму часоваму паверанаму ў справах СССР у Германіі Астахаву, што Германія жадае перабудаваць узаемаадносіны з СССР. І што на ўсёй прасторы ад Балтыйскага да Чорнага мора няма праблемы, па якой нельга дамовіцца.

Спачатку Масква ўзважвала, з кім выгадней ёй дамовіцца — з Гітлерам або з Англіяй і Францыяй. Гэтая пазіцыя Сталіна вельмі ўсхвалявала Гітлера, бо набліжаўся вызначаны тэрмін нападу на Польшчу, а ў Маскве ўсё яшчэ працягваліся англа-франка-савецкія перамовы. Савецкі Саюз не быў зацікаўлены ў рэальных выніках гэтых перамоў. Яны былі патрэбныя Сталіну як алібі, каб апраўдаць потым змову з гітлераўскай Германіяй. Сталіну гэтыя перамовы былі патрэбныя, каб дабіцца большых уступак ад Германіі.

14 жніўня 1939 г. Рыбентроп даў указанне паслу Германіі ў СССР графу Фрыдрыху Вернеру фон Шуленбургу (у 1944 г. пакараны смерцю за ўдзел у змове супраць Гітлера), каб пасол паўтарыў Молатаву яго заяву Астахаву ад 2 жніўня. На наступны дзень Шуленбург перадаў прапанову Рыбентропа Молатаву. 17 жніўня Шуленбург паведаміў Молатаву, што Германія гатова заключыць пакт аб ненападзе і аказаць уплыў на Японію, якая знаходзілася ў стане ўзброенага канфлікту з СССР у Манголіі ў раёне памежнай ракі Халхін-Гол і возера Буір-Нур. Молатаву было заяўлена, што Рыбентроп гатовы ў кожны час прыбыць у Маскву з паўнамоцтвамі ад фюрэра весці перамовы і падпісаць адпаведныя дакументы.

Шуленбургу быў перададзены адказ: урад СССР выказаў задавальненне тым, што Германія гатова палепшыць палітычныя адносіны з СССР, але спачатку было прапанавана заключыць гандлёвы дагавор, а праз кароткі тэрмін і дагавор аб ненападзе, а таксама спецыяльны пратакол па праблемах балтыйскіх краін.

19 жніўня Шуленбург быў зноў прыняты Молатавым. Па даручэнні Рыбентропа ён заявіў, што адносіны паміж Германіяй і Польшчай пагаршаюцца і ў кожны момант могуць прывесці да канфлікту. Германія лічыць неабходным яшчэ да ўзнікнення канфлікту высветліць свае адносіны з СССР. Таму Рыбентроп зацікаўлены ў хутчэйшым прыездзе ў СССР з паўнамоцтвамі заключыць любое пагадненне, якое б толькі пажадаў савецкі ўрад. Ён таксама гатовы падпісаць асобны пратакол аб узгадненні сферы тэрытарыяльных інтарэсаў абедзвюх дзяржаў ва Усходняй Еўропе, перш за ўсё ў Прыбалтыцы. Праз некалькі гадзін Шуленбургу паведамілі, што Рыбентроп можа прыбыць у Маскву 26 ці 27 жніўня, калі будзе падпісана гандлёвае пагадненне.

А ў гэты час Германія ўжо заканчвала падрыхтоўку да нападу на Польшчу. Зразумела, смялей можна было б зрабіць гэты напад, падмацаваўшы сябе абавязацельствам СССР аб ненападзе на Германію. Таму Гітлер вырашыў паскорыць перагаворы з СССР. У той жа дзень, 19 жніўня 1939 г., у Берліне было падпісана савецка-германскае гандлёва-крэдытнае пагадненне тэрмінам на 7 гадоў. 19 жніўня ў Берлін быў перададзены праект савецка-германскага дагавора аб ненападзе, аднак дагавор мог быць падпісаны толькі пры ўмове адначасовага падпісання спецыяльнага пратакола па знешнепалітычных пытаннях, якія цікавяць абодва бакі.

Такім чынам, Сталін першым паставіў пытанне аб тэрытарыяльным перадзеле Усходняй Еўропы Савецкім Саюзам і Германіяй. Гэты тэкст праекта быў перададзены ў Берлін германскім паслом з Масквы тэлеграмай у 23 гадзіны 30 хвілін 19 жніўня, а ўжо 20 жніўня ў 16 гадзін 35 хвілін Гітлер адправіў з Берліна для перадачы Сталіну тэлеграму, у якой прасіў тэрмінова прыняць Рыбентропа ў Маскве, заключыць пакт аб ненападзе 22 ці 23 жніўня — і ў дадатак да пакту "пратакол, які жадае савецкі ўрад". Тэлеграма была атрымана 21 жніўня ў ОО гадзін 45 хвілін і ўручана нямецкім паслом Молатаву а 15-й гадзіне разам з перакладам, зробленым у пасольстве. Ужо ў 17 гадзін Молатаў уручыў Шуленбургу адказ Сталіна са згодай на прыезд міністра замежных спраў Германіі 23 жніўня. Адначасова праз пасла ў Берлін быў тэлеграмай дасланы адказ Сталіна Гітлеру.

23 жніўня Рыбентроп самалётам прыбыў на Цэнтральны аэрадром Масквы. У той жа дзень у Крамлі прайшлі перамовы. Позна ноччу яны скончыліся падпісаннем дагавору аб ненападзе паміж СССР і Германіяй на 10 год. Падпісалі дагавор Молатаў і Рыбентроп. Яны ж падпісалі і сакрэтны пратакол. Подпісы былі пастаўлены ўжо ноччу, але дату захавалі таго дня, у які вяліся перамовы, — 23 жніўня 1939 года. З такой датай дакументы і ўвайшлі ў гісторыю. Быў наладжаны банкет, падчас якога Рыбентроп прапанаваў тост за мудрага кіраўніка СССР Сталіна, а Сталін абвясціў свой тост: "Я ведаю, як моцна нямецкі народ любіць свайго фюрэра, і я б хацеў выпіць за яго здароўе!"

І дагавор аб ненападзе, і сакрэтны пратакол, які звязваў Германію і СССР у іх тэрытарыяльных захопах, аблегчылі Гітлеру галоўную задачу: напад на Польшчу, а потым захоп і іншых еўрапейскіх краін.

У сакрэтным пратаколе было запісана: "1. У выпадку тэрытарыяльных і палітычных пераўтварэнняў у абласцях, якія належаць прыбалтыйскім дзяржавам (Фінляндыі, Эстоніі, Латвіі, Літве), паўночная мяжа Літвы будзе з'яўляцца рысай, якая падзяляе сферы ўплыву Германіі і СССР. У сувязі з гэтым зацікаўленасць Літвы ў раёне Вільні прызнана абодвума Бакамі.

2. У выпадку тэрытарыяльных і палітычных пераўтварэнняў у абласцях, якія належаць Польскай дзяржаве, сферы ўплыву Германіі і СССР будуць размежаваныя прыблізна па лініі рэк Нараў, Вісла і Сан.

3. Датычна Паўднёва-Усходняй Еўропы Савецкі бок паказаў на сваю зацікаўленасць у Бесарабіі. Нямецкі бок ясна заявіў пра поўную палітычную незацікаўленасць у гэтых тэрыторыях".

Праз месяц, праўда, Сталін абмяняў з Гітлерам усходнія раёны Польшчы на Літву.

Сакрэтны пратакол застаўся сакрэтным для савецкіх грамадзян. Для іншых ён адразу стаў вядомым. Пра змест гэтага пратаколу адразу ж даведаўся французскі пасол у Берліне Кулондр і 24 жніўня (фактычна ў дзень падпісання) паведаміў пра яго ў Парыж. 24 і 25 жніўня пра пратакол паведамілі ў Рым італьянскія паслы ў Маскве і Берліне. Рашэнне аб падпісанні сакрэтнага пратакола нават не разглядалася на палітбюро ЦК ВКП(б). Сталін прыняў рашэнне, паведаміўшы аб гэтым толькі двум-тром сваім паплечнікам.

Такім чынам, дагавор аб ненападзе і сакрэтны пратакол да яго далі магчымасць Гітлеру распачаць другую сусветную вайну і фактычна прадвырашылі лёс народаў Усходняй Еўропы. Па сутнасці, гэта была змова двух дыктатараў аб падзеле тэрыторый суверэнных дзяржаў, грубае парушэнне імі падпісаных раней міжнародных дагавораў, прынцыпаў і норм міжнароднага права, а потым і анексію вызначаных Гітлерам і Сталіным тэрыторый. Абодва дыктатары не лічыліся ні з воляй, ні з жаданнямі народаў, лёс якіх яны вырашалі.

Нават далучэнне Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны да БССР і УССР было другасным для дыктатараў. Абодва разглядалі гэтыя тэрыторыі з пункту гледжання сваёй імперскай палітыкі. Для беларускага народа другая сусветная вайна пачалася не 22 чэрвеня 1941 года, а ў верасні 1939 года, калі нямецкія самалёты бамбардзіравалі гарады Заходняй Беларусі; калі нямецкія войскі падчас польскай кампаніі паспелі захапіць самыя заходнія раёны Заходняй Беларусі; калі яны штурмавалі (з дапамогай савецкай артылерыі) польскі гарнізон Брэсцкай крэпасці. Жыхары Заходняй Беларусі паспелі пабачыць і сумесныя вайсковыя парады пераможцаў, як, напрыклад, было ў Брэсце, дзе сумесны парад прымалі нямецкі генерал Гудэрыян і савецкі камбрыг (потым — генерал-лейтэнант) Крывашэін.

...Перанясенне мяжы далей на Захад у 1939 годзе не дало Савецкаму Саюзу стратэгічнай перавагі. Савецкія войскі атрымалі загад ад Сталіна не спяшацца з пабудовай новых умацаванняў уздоўж новых рубяжоў, каб не правакаваць немцаў. Сапраўдных умацаванняў на новай мяжы не было. У 1941 г. вермахт прарваўся праз яе без вялікіх цяжкасцяў. А на старой граніцы ўмацаванні былі ўжо дэманціраваныя.

Напад фашысцкай Германіі на СССР у 1941 годзе быў таксама прадвырашаны ў 1939 годзе змовай Гітлера і Сталіна. Германія ўзмацнілася да кошт захопу рэсурсаў і тэрыторыі еўрапейскіх краін, і яна магла ўжо на шляху да сусветнага панавання пачаць вайну супраць СССР. Цяжкімі стратамі заплацілі народы Савецкага Саюза за палітыку кіраўнікоў СССР, і перш за ўсё — Сталіна. Другая сусветная вайна шмат у чым змяніла і палітычную карту Еўропы, і лёс яе народаў.

Визит Леонида Кучмы в Беларусь переносится на неопределенный срок

Визит президента Украины Леонида Кучмы в Беларусь переносится на неопределенный срок. Как сообщалось ранее, его встреча с Александром Лукашенко должна была состояться в Бресте в начале сентября (по некоторым сведениям — 1—2 сентября).

В посольстве Украины в Минске БелаПАН сообщили, что в ближайшие дни визит Кучмы в Беларусь не состоится. Более того, сотрудники посольства отметили, что в настоящее время даже не занимаются вопросами подготовки визита украинского президента и не могут сказать, когда этот визит все-таки состоится.

Юрий АЛЕКСЕЕВ, БелаПАН.

Открытым текстом

Бензиновый голод из-за глупости чиновников

Вот и наступило уже одно "счастливое" настоящее, а не будущее, как говорил наш президент в одном из своих интервью. Всю неделю не могу заправить свою автомашину бензином АИ-92, которую обычно заправлял на АЗС, расположенной поблизости на Логойском тракте. Только и слышу от работников бензозаправки, что отпуск бензина прекращен "до особого распоряжения".

Бензиновый голод стал реальным из-за стратегического просчета государственных руководителей, отказавшихся от участия в совместном строительстве нефтепровода, соединяющего два моря — Черное и Балтийское, проходящего через нашу территорию и подпитывающего нас нефтью. Эффективность этого мероприятия, насколько мне известно, была доказана. Она жизненна как сейчас, так будет жизненна и в дальнейшем. Да и кто в мире (при разумном подходе к решению какой-либо проблемы) зацикливается в ее решении на одном источнике?

Как видим, есть у нас разумные головы. Только не они решают проблемы в стране. А те, кто призван их решать, не решают их то ли по неспособности своей, то ли по нежеланию, надеясь в таком экстраважном государственном деле, как поставка нефти и нефтепродуктов, на старшего "брата", который сам уже давно живет по принципу: "Хоть ты и брат мой, но ешь хлеб свой". Пока еще не поздно, нам нужно самим выступить с инициативой поставки нефтепродуктов из других, кроме России, источников, тем более что Россия дает нам их почти по мировым ценам. Только такие действия в конечном итоге приблизят нас к наступлению "счастливого будущего" и обеспечат бензином.

Виктор Иванович БАЛУЕВ, доцент, пенсионер.

Конкурс

Кто станет старейшим пчеловодом?

С 12 по 19 сентября 1999 года в Канаде, в городе Ванкувере, состоится последний в этом столетии и тысячелетии XXXVI Конгресс Апимондии (Международной пчеловодческой организации). Приглашение участвовать в нем получили все страны, которые являются членами этой организации.

Во время Конгресса будет проводиться выставка-продажа современного пчеловодческого оборудования и инвентаря, лекарственных препаратов, изготовленных на основе продуктов пчеловодства, демонстрироваться любительские фильмы о пчеловодстве. Запланированы также экскурсии на промышленные пасеки и фирмы, которые занимаются переработкой продуктов пчеловодства. Будут заслушаны выступления ведущих специалистов в области пчеловодства.

Международной пчеловодческой организацией принято решение назвать 1999-й годом пчеловодства.

Подчеркивая важность мероприятия, проводимого Международной организацией пчеловодов, в Республике Беларусь проводится конкурс на звание старейшего пчеловода страны. Среди пчеловодов старше 80 лет распространяется анкета-опрос. Старейшим пчеловодом будет признан тот, кто окажется старше по возрасту, имеет в наличии самую крупную пасеку и осуществляет за ней активный уход. Победителю будет вручен приз — комплект пчеловодческого инвентаря.

Информация будет приниматься до 30 сентября 1999 года по адресу: 25710, г.Пинск Брестской области, ул.Фабричная, 2. Николаю Николаевичу Качановскому.

Громкое дело

Сегодня Леонов по ту сторону решетки. А завтра?

Что будет говорить этот маленький человечек о своем деде, когда вырастет? Думается, что тогда пребывание под стражей экс-министра сельского хозяйства Василия Леонова станет уже историей, передающейся из поколения в поколение. Скорей всего, он будет гордиться своим дедом. Интересно, а как будут чувствовать себя внуки тех, кто судил Леонова, кто посадил его в железную клетку?

Фото IREX/ProMedia.

SOS!

Торговать на Комаровском рынке стало невмоготу

Уважаемая редакция!

По понятным мотивам решили не называться, потому как дорожим еще пока своими рабочими местами. А свой рассказ хотелось бы назвать так — "Черные будни предпринимателей на ГП "Комаровский рынок".

Предпринимателям всегда жилось не очень легко, но в последнее время — невероятно трудно. С приходом последнего директора стало вообще невмоготу. Посудите сами: аренда за половину холодильного прилавка стоит 13 млн. 450 тыс. рублей, и с каждым месяцем она неуклонно растет. За любое нарушение, пусть оно и не очень серьезное (отсутствие у продавца нагрудного знака или градусника в прилавке), штраф 1 млн. рублей. Вот бы такую муштру в наши госмагазины, где и внешний вид продавцов, и чистота прилавков оставляют желать лучшего.

Давно ходили слухи о том, что холодильное оборудование, оставшееся еще после ухода прежнего директора, будут менять. Половину старых прилавков прежнее руководство постаралось заменить без сборов с работающих на них людей. Может, какая-то часть денег и была удержана за счет повышения аренды, услуг и т.д., но прошло это все как-то безболезненно для всех. Ну а сейчас на собрании предпринимателей сам директор поставил их в известность о возможности замены старых прилавков на новые холодильники. Но как! Каждый, кто хочет и дальше иметь рабочее место, обязан заплатить рынку ни много ни мало — 1200 долларов (?!). И деньги эти должны быть только в "зелененьких". Никаких документов на право собственности на этот прилавок после внесения денег не будет! И половина так называемого твоего прилавка уже сразу принадлежит рынку. Если же вас это не устраивает, никого, мол, не держим! Придут люди, которые хотят работать!

Конечно, простому частному предпринимателю с фирмами не тягаться. Но никому никакого дела. Срок дан до 1 ноября. Как же быть?

С уважением — предприниматели ГП "Комаровский рынок".

От редакции.

Сколько перьев сломано вокруг всяких историй, связанных с Комаровским рынком. Мы не исключаем, что на этот раз есть что сказать не только частным предпринимателям, но и многим другим, кто так или иначе связан с ГП "Комаровский рынок".

Пишите, звоните, рассказывайте...

Акцыя

ТБМ — за беларускамоўную адукацыю

Сёння ў Міхайлаўскім скверы ў 17.00 Таварыства беларускай мовы праводзіць пікет за адукацыю на роднай мове. А 8 верасня ў такі ж час — мітынг "За адкрыццё беларускага нацыянальнага універсітэта". Ён будзе праходзіць ля Палаца чыгуначнікаў, што па вуліцы Чкалава.

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

Кожныя 9—10 хвілін у краіне ўчыняецца крадзеж

У студзені—ліпені 1999 года ў Беларусі зафіксаваны значны рост злачыннасці: у параўнанні з аналагічным леташнім перыядам, колькасць зарэгістраваных злачынстваў узрасла на 7,5 працэнта і дасягнула 75,9 тысячы. У прыватнасці, узрасла колькасць такіх злачынстваў, як махлярства (на 33 працэнты), крадзяжы (на 14,8), хабарніцтва (на 7,8), грабеж (на 6), хуліганства (на 5,5), наўмыснае забойства і замах на забойства (на 1,3 працэнта).

Разам з тым прыкметна знізілася колькасць зарэгістраваных выпадкаў згвалтаванняў і замахаў на згвалтаванне (на 8,7 працэнта) і злачынстваў, звязаных з наркотыкамі (на 10,6 працэнта). Пра гэта БелаПАН паведамілі ў Міністэрстве статыстыкі і аналізу. У разліку на 10 000 насельніцтва ўчынены 74 злачынствы. Самы распаўсюджаны від — крадзяжы; іх доля ў агульнай колькасці злачынстваў дасягае 44 працэнты. У сярэднім кожныя 9—10 хвілін у Беларусі ўчыняецца адзін крадзеж.

З 39,7 тысячы асоб, якія ўчынілі злачынныя дзеянні, 12 працэнтаў — падлеткі, 21 працэнт — жанчыны. Раскрывальнасць злачынстваў па выніках сямі месяцаў склала 71 працэнт.

Сяргей СНЕГІН.

Событие

Восстающая из пепла

Неординарное событие произошло в Заславле накануне Яблочного Спаса. Вновь зазвучали колокола Спасо-Преображенской церкви. Благодаря Богу и добрым людям, которые помогли оплатить расходы по изготовлению колоколов, прихожане и светские люди услышали неповторимый и волнующий призыв из храма. Все колокола, от самого маленького в четыре килограмма и до самого большого — в двести десять килограммов, были изготовлены на московском ЗИЛе. Том самом, который лил колокола для храма Христа Спасителя.

Три года назад, 19 октября 1996 года, этот памятник архитектуры горел от рук каких-то варваров. Ущерб от огня был колоссальный, его последствия не устранены и по сей день. Как не найдены по сей день и те вандалы, которые утворили это бесчинство. И, к сожалению, следствие по уголовному делу приостановлено...

А время — лекарь... Постепенно храм возрождается из пепла. Правда, реставраторы попались несерьезные. На полпути "сошли с дистанции". Теперь приход во главе с настоятелем церкви отцом Николаем ждет решения "Белгосреставрации". Ждут и надеются, что найдется компетентный подрядчик с лицензией на право проведения реставрационных работ.

Впереди зима и новые проблемы. Помещение не отапливается. Требуется современная отопительная установка или подводка газа. Средств нету. Меценаты! Откликнитесь!..

Но... Несмотря ни на что, проводятся богослужения. Не стал исключением и нынешний праздник Преображения Господня. Люди идут в храм... Покаяться, очистить душу во время поста. И конечно же, как принято, освятить яблоки, поблагодарить Бога за собранный урожай и помолиться за будущий.

Татьяна ГАЦУРО.

На снимках: *настоятель Спасо-Преображенской церкви отец Николай освящает новые колокола; освящение фруктов на праздник Преображения Господня; нынешний вид церкви.*

Фото автора.

Моладзь за вольную Беларусь!

27 жніўня ў Маладзечне ў гарадскім парку ладзіўся дазволены гарвыканкамам рок-канцэрт "Моладзь за вольную Беларусь". У ім бралі ўдзел гурты "NRM", "Gods", "Tower", "Зьніч", "Без білета", "Аўтаномія", "Happy Face". Мерапрыемства было арганізавана маладзёжным клубам "Грунвальд" (Маладзечна) пры ўдзеле маладзёжнай ініцыятывы "Беларуская музычная альтэрнатыва group".

Падчас канцэрта мясцовая міліцыя праводзіла затрыманне моладзі, што прыйшла на імпрэзу. Паводле афіцыйных даных, было затрымана каля 35 чалавек. Прысутныя журналісты і арганізатары сталі сведкамі таго, як падлеткаў 14—15 гадоў затрымлівалі за тое, што яны маюць на поясе ланцужкі. На думку міліцыі, гэта была "халодная зброя". А па сцвярджэнні аднаго лейтэнанта, "ланцужкі-упрыгожанні павінны быць залатымі і іх трэба насіць на шыі".

"За непрыстойныя паводзіны" (моладзь скакала і спявала разам з любімымі гуртамі) некалькі чалавек, у тым ліку і арганізатары, былі затрыманыя. Своеасаблівыя меры ўздзеяння былі прымененыя да музыкаў-удзельнікаў: гурту "NRM" не далі часу адагнаць машыну і "за недазволеную паркоўку" знялі нумары; саліста гурта "Happy Face" аштрафавалі на 500 000 рублёў за тое, што ён са сцэны дазволіў сабе праілюстраваць уласныя адносіны да дыктатуры, узняўшы сярэдні палец правай рукі.

Паставіўшы ў віну арганізатарам невыкананне абавязкаў, маладзечанскія ўлады загадалі скараціць працягласць імпрэзы на дзве гадзіны, паведаміўшы пра гэта толькі падчас канцэрта. Але адпаведны загад мэра так і не быў прадстаўлены арганізатарам. Сведкамі ўсіх падзеяў у парку сталі каля 2000 слухачоў, якія прыйшлі на акцыю "Моладзь за вольную Беларусь".

Падзеі, якія разгортваліся падчас і пасля канцэрта, "БМАgroup" расцэньвае як прамое парушэнне грамадзянскіх свабодаў моладзі. Улады яшчэ раз прадэманстравалі сваё негатыўнае стаўленне да ўсіх маладзёжных ініцыятываў, якія не падпадаюць пад іх кантроль. Любыя праявы вальнадумства разглядаюцца як злачынства, якое скіравана супраць грамадства. Гэткай жа пазіцыі прытрымліваецца рэжым адносна беларускай рок-культуры — аднаго з асноўных носьбітаў ідэяў дэмакратыі. Складаецца ўражанне, што існуючы рэжым толькі і здатны да безупынных дэкларацыяў пра пабудову дэмакратычнага грамадства, бо праяўляе яскрава таталітарныя рысы. Але варта памятаць, што пры палітыцы пастаяннага ціску і забаронаў рана ці позна спрацуе эфект спружыны. Асабліва актуальна гэта для моладзі.

Вітаўт МАРТЫНЕНКА.

Не лает, не кусает, а домой не пускает

У старой загадки появилась новая история. От хулиганья, воров и осквернителей лифтов решили в многоэтажках установить кодовые замки на подъездные двери.

Обходится это удовольствие недешево. Отказавшимся платить разъясняют, что система к его квартире подключаться не будет, и тогда придется самим спускаться вниз и открывать двери гостям.

Такое вот насилие, не осознанное многими. Жильцам надо оплатить стоимость замка, ежемесячно определенная плата будет взиматься на его ремонт, по словам ЖЭКа, завод дает гарантию на один год. Деньги можно отдавать не сразу. Но каждому ли сегодня под силу даже за полгода расплатиться за установку кодового замка? Это большие деньги для пенсионеров, инвалидов и просто одиноких людей. И они упираются, отнекиваются на требовательное "надо!" ЖРЭО. Неужели домоуправлениям кажется, что подобными мерами можно изменить людей и сохранить чистоту в подъездах? Но если жильцы пьянствуют и хотят позвать к себе друзей для компании, то они сообщат им код, и замок не будет помехой. Человека нужно воспитывать, чтобы он прежде всего не замышлял плохое. Но пока его так не воспитывают, то сколько замков на входную дверь в подъезде ни ставь, люди по-прежнему будут выбрасывать мусор из окон, рассыпать его на лестничных площадках и мочиться при входе в подъезд...

Между тем существует такая форма общего домовладения, как кондоминиумы, о чем начальникам ЖЭКов давно известно. Смысл ее в том, что средства, которыми распоряжается такое объединение собственников, складываются из взносов его членов. Деньги поступают не на общий счет городских жилищно-эксплуатационных организаций, а на счет товарищества и расходуются по его решению. На ремонт, хорошую уборщицу и поддержание чистоты в подъездах. С замком же ЖЭКу проще: поставил и не надо работать с людьми...

А может быть, причина введения кодовых замков вообще в том, что на заводе их перепроизводство? И ЖЭКи, не спрашивая людей, снимают старые деревянные двери, ставят новые — металлические и только потом, как безграмотных недоумков, ставят нас в известность, что за вход в собственный дом нужно платить. А железные двери (без амортизации), конечно, громыхают, не давая людям заснуть вечером, и будят утром, словно взывая к человеческому разуму: когда же вы будете жить по-человечески, чтобы обои были на стенах подъездов, как у немцев, зеркала в лифтах, как у американцев, и идеальная чистота, как во всей Европе?

Марина ЖУКОВА.

Значная частка навукова-тэхнічных распрацовак незапатрабаваная

Значная частка ствараемай у Беларусі навукова-тэхнічнай прадукцыі застаецца незапатрабаванай на стадыі асваення. Пра гэта сведчаць даныя, атрыманыя БелаПАН з афіцыйнай крыніцы.

Так, у адпаведнасці з дзяржаўнымі навукова-тэхнічнымі праграмамі і асобнымі праектамі, ў 1998 годзе было распрацавана і даведзена да стадыі практычнага асваення 1125 аб'ектаў — машын, абсталявання, прыбораў, матэрыялаў, тэхналагічных працэсаў. Большасць з іх перавышае лепшыя айчынныя аналагі, а асобныя распрацоўкі могуць канкурыраваць з аналагічнымі замежнымі. Аднак толькі 22 працэнты распрацовак знайшлі сваё прымяненне ў серыйнай вытворчасці. Падрыхтаваны да вытворчасці былі 52 працэнты распрацовак, адзінкавыя вопытныя ўзоры або вопытныя партыі створаны па 25 працэнтах новых аб'ектаў. Асноўная прычына такой незапатрабаванасці — не заўсёды высокі навукова-тэхнічны ўзровень распрацовак. Да прыкладу, у 1998 годзе з 713 завершаных заданняў дзяржаўных навукова-тэхнічных праграм патэнты былі атрыманы толькі па 16 працэнтах, пададзены заяўкі на патэнтаванне — па 19 працэнтах. З 92 завершаных праектаў атрыманы толькі адзін патэнт і пададзены дзве заяўкі. Спецыялісты лічаць, што на ўзроўні распрацовак адбіваецца слабая ўвязка рэспубліканскіх інавацыйных праектаў з інвестыцыйнымі праграмамі развіцця галінаў, а таксама адсутнасць дзейснага механізму стымулявання на канчатковай стадыі рэалізацыі праектаў.

Алесь КНЯЗЮК.

В газете "Известия" появится страница, посвященная белорусской проблематике

Руководство популярной российской газеты "Известия" намерено выделить одну страницу в ежедневном белорусском тираже издания под республиканскую проблематику и вопросы белорусско-российской интеграции. Ожидается, что в новом виде газета начнет выходить уже в сентябре—октябре.

Реализовывать проект будут корпункт издания в Минске и издатель газеты на территории республики — ЗАО "БелКП-Пресс", которое также представляет в Беларуси интересы российской "Комсомольской правды".

Олег СОКОЛОВ.

На снимке: *(слева направо) директор Минского международного образовательного центра с немецкой стороны Клаус Байер, директор Института экономики Национальной академии наук Петр Никитенко, технический директор Центра Олег Богун, митрополит Филарет обсуждают перспективы работы ММОЦ.*

Фото Владимира ШУБЫ.

ВЕСТИ из IBB

№22 Сентябрь 1999 г.

Подборка материалов из Минского международного образовательного центра (IBB-ММОЦ)

Открытый сайт

Интернет, его роль и значимость. Свобода обмена информацией и ресурсы Интернета. Способы защиты информации в нем. Интернет в Беларуси: история развития, нынешнее состояние и перспективы развития... Вот основные вопросы, которые обсуждались на практической конференции "Распространение информации и современные технологии". Она была организована при поддержке Информационного агентства США и при помощи Международного бюро по обменам и сотрудничеству (IREX). Было отмечено, что в ближайшее время в Минске ожидается начало работы так называемого открытого сайта, который позволит специалистам Беларуси выйти к нужным источникам информации. Это явится еще одной программой IREX в Беларуси.

Одним предложением

Женское христианско-демократическое движение выступило организатором семинара по экономическим проблемам представительниц "слабого пола".

Ведущие энергетики Беларуси обсудили опыт ведения энергоэффективных и экологически чистых технологий на предприятиях Минска.

Журналисты, представители ряда международных и неправительственных организаций страны приняли участие в "круглом столе" "Мониторинг политических событий в белорусских СМИ", организатором которого выступил IREX/ProMedia.

Несколько зарубежных фирм провели рабочие совещания и тренинги со своими сотрудниками.

В Центре находилась юношеская сборная Швейцарии по футболу.

Была организована образовательная поездка в Германию межконфессиональной и молодежной групп.

Состоялась презентация авиакомпании "Люфтганза".

На заседании клуба немецкой экономики был обсужден вопрос об улучшении условий для работы зарубежных фирм в Беларуси.

Вниманию бывших стипендиатов ДААД

При ММОЦ планируется создание клуба бывших стипендиатов Немецкой академической службы обменов (ДААД). Все заинтересованные в создании подобного клуба могут позвонить по **тел. 272-20-92 Сосновскому О.А.**

Тревожный мотив национального Квилта

Всемирная кампания против СПИДа избрала местом старта в Беларуси Минский международный образовательный центр. И это не случайно. Именно здесь начинали свой путь многие важнейшие мероприятия, которые давали хорошие результаты. Словом, сама площадка ММОЦ обладает какой-то волшебной энергией и дает хорошую подпитку любому начинанию.

Открытие кампании против СПИДа получилось впечатляющим. Главный зал Центра заполнили врачи, молодежь, представители многих посольств. Со вступительным словом выступили представитель ООН в Беларуси Нил Буне, заместитель министра здравоохранения Беларуси Филонов. Был показан фильм "Без права на ошибку", состоялась торжественная церемония представления первого белорусского Квилта (памятного полотна в память об умерших от СПИДа)...

Из речей, документов, пресс-релизов, журналов, раздаваемых в Центре, вырисовывается тревожная перспектива. Чума XX века стремительно набирает разбег, в том числе и в Беларуси. Так, если в Армении (данные на декабрь 1998 года) выявлено 75 ВИЧ-инфицированных, в Азербайджане — 103, в Грузии — 76, Эстонии — 84, Латвии — 251, Литве — 135, то в Беларуси — 2341. Вдумайтесь в эти цифры. Страшный скачок произошел в последние три года. Если в 1994 году в Беларуси было 105 ВИЧ-инфицированных, в 1995 г. — 113, то уже в 1996 г. — 1134, в 1997 г. — 1787, в 1998 г. — 2341.

Таким образом, приход Всемирной кампании против СПИДа в нашу страну очень актуален. Предстоит длительная и напряженная борьба. Ее лозунг — "Слушать, учиться, жить". **Слушать** детей и молодежь, прислушиваться к их мнению и проблемам. **Учиться** друг у друга уважению, а также тому, как уберечься от ВИЧ-инфекции. **Жить** в мире, в котором соблюдаются права детей и молодежи, в мире, где люди, уже пораженные болезнью, окружены реальной заботой.

Борьба с коварной болезнью должна вестись по многим направлениям, таким как формирование национальной политики по защите молодого поколения от инфекции, привлечение ее к информационно-образовательной работе, проведение кампаний против "моментов риска", доброжелательное медицинское обслуживание...

Генеральный секретарь ООН Кофи Аннан в речи "Глобальная проблема СПИД", произнесенной в Лондоне в июне этого года, обратился к деловым людям с призывом оказать содействие в борьбе с коварной болезнью. Важно, что он говорил не только о денежной помощи, но и о профилактической, разъяснительной работе в коллективах.

Словом, старт дан, цели и направления определены. Поддержка программ ООН/СПИД, ПРООН и других влиятельных организаций обещана. За дело!

Кризис надвигается, но совсем с другой стороны

Хорошо, что у нас есть такой Центр. И хорошо, что вы рассказываете о его работе. Но хотелось бы получать не только информацию о семинаре и встречах, но и чаще знакомиться с рекомендациями и выводами, к которым приходят участники дискуссий. Ведь среди них немало авторитетных ученых, независимых экспертов.

Вы не раз рассказывали о семинарах энергетиков. А что они предлагают по совершенствованию топливно-энергетического комплекса Беларуси?

Евгений СЕЛИВОНЧИК, Минск.

Мы связались с научным руководителем постоянно действующего семинара энергетиков при ММОЦ академиком Международной академии экологии, доктором технических наук Василием Ермашкевичем. Он познакомил нас с заключением семинара "Топливно-энергетический комплекс Беларуси: направления развития", которое подписали ряд академиков и членов-корреспондентов Международной академии экологии, докторов и кандидатов наук. Поскольку документ довольно объемный, мы перескажем лишь некоторые основные его положения.

В заключении семинара отмечается, что сложившаяся топливно-энергетическая инфраструктура Беларуси позволяет обеспечивать поставку в страну природного газа, нефти и электрической энергии сравнительно дешевыми и выгодными способами. В Европе мало государств с такими возможностями. При этом оплата топливно-энергетических ресурсов производится по ценам, ниже мировых. Сама же энергосистема загружена в среднем на 55 процентов. При этом из России и Литвы импортируется примерно 30 процентов потребляемой в стране энергии.

О каком же энергетическом кризисе можно говорить при таком положении? Однако он может наступить. Причем не только кризис, но и серьезный обвал всей отрасли. Угроза надвигается с двух сторон: во-первых, в стране продолжается нерациональное потребление топливно-энергетических ресурсов, и, во-вторых, оборудование всего топливно-энергетического комплекса находится в неудовлетворительном техническом состоянии.

В Беларуси расходуется намного больше топливно-энергетических ресурсов на производство единицы продукции, чем в ведущих странах. Во всех государствах принимаются активные меры по дальнейшему снижению их потребления. Каких-либо заметных сдвигов в этом направлении у нас не наблюдается.

Оборудование сильно изношено. В энергосистеме эксплуатируется около 55 процентов основного оборудования, которое отработало 25 лет и более. Процесс старения металла в ближайшее время будет нарастать лавинообразно. В ближайшие годы достигнут предельной выработки блоки Минской ТЭЦ-3, Березовской ТРЭС, а затем Лукомльской ТРЭС, значительная часть оборудования Могилевской, Бобруйской, Гродненской, Мозырской, Новополоцкой и других ТЭЦ.

Таким образом, кризис может охватить белорусскую энергетику вовсе не из-за нехватки топлива, о чем все толкуют, а из-за неудовлетворительного технического состояния оборудования. Сейчас неплохие условия для реконструкции сетей. Но они слабо используются.

После анализа ситуации, участники семинара излагают основные направления совершенствования топливно-энергетического комплекса. Это:

осуществление реконструкции действующих энергетических мощностей;

проведение реконструкции линий электропередач, предусматривающей экспорт-импорт электрической энергии в Польшу, Германию и другие европейские страны, входящие в энергосистему Евросоюза;

расширение энергетических мощностей за счет введения в эксплуатацию малых и мини-ТЭЦ на базе двигателей внутреннего сгорания, а также энергоустановок на базе использования возобновляемых источников энергии (ветра, малых рек, биомассы, солнца и т.д.);

введение моратория сроком на 15—20 лет на строительство атомной станции.

Участники семинара выработали ряд предложений по рациональному использованию энергии. В частности, они предлагают мероприятия по более активному проведению работ, направленных на эффективное использование топливно-энергетических ресурсов, на постоянное снижение их потребления на производство единицы продукции. Исходя из этого, ведущие энергетики считают целесообразным иметь специальные комплексные энергоэффективные программы, выполнение которых даст реальную экономию топлива. Это должны быть государственные программы типа "Белорусский трактор", "Холодильник", "Телевизор" и т.д., в которых намечались бы конкретные меры по энергосбережению. Они также рекомендуют принять программу внедрения малых и мини-ТЭЦ, разработать механизмы, которые стимулировали бы приток в страну инвестиций и т.д.

Данное заключение было направлено в министерства и ведомства, которые занимаются проблемами энергетики и энергосбережения. Таким образом, итоги семинаров, которые проводились в Минском международном образовательном центре, могут стать хорошим подспорьем для разработки энергоэффективной программы и других мероприятий, направленных на рациональное потребление топливно-энергетических ресурсов.

"Чернобыльская инициатива" из Нижней Саксонии

Вот уже пять лет активисты этой крупной организации земли Нижняя Саксония оказывают помощь жителям Беларуси, пострадавшим от чернобыльской трагедии. Этим летом 23 представителя "Чернобыльской инициативы" посетили Беларусь. Приехали учителя, преподаватели, домохозяйки, специалисты сельского хозяйства, словом, люди разных специальностей и возрастов, но объединенные желанием помочь белорусам, попавшим в беду. Цель поездки — ознакомиться на месте с ситуацией, чтобы более эффективно оказывать помощь.

Хоспис и паллиативная медицина

Белорусские и швейцарские врачи и исследователи, которые собрались этим летом в Минском международном образовательном центре, три дня обсуждали сложные проблемы паллиативной медицины. Пожалуй, еще никогда так обстоятельно не изучали у нас эту важную тему.

Организатором международной конференции выступил белорусский детский Хоспис. Поддержку оказали Министерство здравоохранения Беларуси и ведомство здравоохранения Швейцарии. Активное обсуждение вызвали выступления по таким темам, как христианское отношение к безнадежно больным и проблема эвтаназии, положение в семье при тяжелом заболевании близкого, обезболивание в онкологии, духовная помощь безнадежно больному ребенку, проблема открытия диагноза с точки зрения врача.

Спонсорами важного мероприятия выступил ряд швейцарских организаций и фирм. Содействие в проведении конференции оказало также посольство Беларуси в Швейцарии.

Если мы хотим изменить общество к лучшему...

— Начнем с улыбки, — открывая семинар, предложила вице-президент общественного объединения "Беларуская ліга бацькоў і педагогаў "Крок за крокам" Нина Громыко. И зал дружно улыбнулся.

В этом фрагменте заложен большой жизненный и философский смысл — с настроением приступать к любому делу, ибо только так можно одолеть любые преграды.

А на научно-практический семинар собрались учителя начальных классов, директора школ и завучи многих регионов Беларуси, чтобы поговорить о проблемах обучения детей 8—11-летнего возраста, ознакомиться с новыми подходами и технологиями, которые предлагаются в рамках международного проекта "Step by step" ("Крок за крокам"). На семинар прибыли высококлассные специалисты из США Элизабет Грат и Роб Карнел. До этого они побывали в Азербайджане, Армении, Казахстане и вот теперь приехали поделиться своим опытом в Беларусь.

Пока семинар плавно входил в рабочий ритм, мы разговорились с **президентом общественного объединения "Беларуская ліга бацькоў і педагогаў "Крок за крокам" Ириной Лапицкой.** Она рассказала, что организация начинает менять направление своей деятельности, и если ранее занималась только педагогическими вопросами, проблемами реформы школы, то теперь стала разрабатывать и другой аспект — подключение родителей к школьной жизни и с их помощью оказание на нее влияния. Ставится также цель создать в стране мощное родительское и педагогическое движение, которое оказывало бы активное воздействие на формирование гражданского общества.

Чем это вызвано? Ирина Лапицкая пояснила, что в работе школы немало негативных тенденций: она авторитарная по своей сути и слабо меняется к лучшему. Особую тревогу вызывает массовое тестирование поступающих на учебу детей, после чего они сортируются по школам и классам: одни — в "лучшие", отборные, другие — в "худшие". И здесь немало проблем как нравственных, так и организационных. Главная беда в том, что нарушается основной принцип Конституции, гарантирующий равные права на получение образования. В результате подобного тестирования происходит социальное разделение детей: на тех, кто попадает в "лучшие" классы, и на тех, кто — в "худшие".

Школа по-прежнему закрытая система. Родители по существу не знают, как идет учебный процесс, не обходят ли вниманием их детей, не занижают ли им оценки. Обо всем они узнают лишь на родительских собраниях из уст классного руководителя. Но всегда ли он объективен?

В получении хорошего образования детьми больше всего заинтересованы родители. Почему же они отодвинуты от учебного процесса? Ставится задача, чтобы родители могли в любое время прийти на уроки, посидеть и послушать, чтобы иметь возможность на родительских собраниях не только выслушивать монолог учителя, но и обсуждать актуальные проблемы, например, кто прав в споре, возникшем между учителем и учеником, справедливо ли поставлена "тройка" ученику.

Словом, школа должна быть открыта для родителей, и последние должны стать активными участниками учебного процесса.

Если мы хотим изменить общество к лучшему, подчеркнула Ирина Лапицкая, то надо начинать со школы, а родителям следует чаще и больше думать о том, какими вырастут их дети, какое они получат образование и как они будут жить. Словом, надо начинать со школы и родителей. Это и есть главная цель движения родителей и педагогов.

Тем временем участники семинара внимательно слушали доклад начальника управления Министерства юстиции Михаила Сухенина "О роли общественных организаций в развитии образовательной и социальной политики на современном этапе формирования гражданского общества в Беларуси".

Семинар продолжался неделю. Его участники встретились с ответственными работниками Министерства образования. Кстати, между министерством и общественным объединением сложились хорошие отношения. Немало времени было уделено тренингам, которые проводили американские специалисты.

Подобные семинары уже не раз проводились в Международном образовательном центре. Планируются они и в будущем.

Подборку подготовил Иван Сергеев.

Зеркало

"Шанхайская пятерка" против прав человека?

В газете "Коммерсант" автор статьи "Запад получил последнее китайское предупреждение" указывает на один из пунктов итоговой декларации закончившейся в Бишкеке встречи "Шанхайской пятерки", на который не обратили внимание информагентства. В этом документе "нарушения прав человека были объявлены внутренним делом каждого государства". Автор предполагает, что президент РФ подписал этот документ ради дружбы с Китаем — в последний день встречи Борис Ельцин встречался с председателем КНР Цзян Цзэминем.

Азербайджан. Оппозиция приняла решение об участии в местных выборах

Несмотря на недемократичность азербайджанского закона о местных выборах, оппозиция в этом государстве подтверждает свою готовность в них участвовать.

Ранее оппозиция представила правительству свои предложения касательно проведения местных выборов, в числе которых усиление контроля за ходом выборов и предоставление представителям оппозиционных партий мест в Центральной избирательной комиссии, а также предоставление более широких полномочий органам местного самоуправления.

Несмотря на то, что власти никак не отреагировали на эти предложения, представители крупнейших оппозиционных партий Азербайджана — Народного фронта и партии Мусават — подтвердили, что их партии будут участвовать в выборах в местные органы власти, намеченные на 12 декабря 1999 г. Обе партии отметили, что, несмотря на недемократический закон о выборах и политическую ситуацию в стране, вследствие которых нельзя гарантировать, что выборы пройдут нормально, участие в них представляется оправданным, поскольку предоставит возможность донести взгляды оппозиции до широких слоев населения и поможет свести к минимуму нарушения в ходе голосования.

Молдова. Начались переговоры властей и оппозиции

В Молдове состоялись первые консультации властей и представителей парламентских фракций по конституционной реформе, которую предлагает провести президент Молдовы Петр Лучинский. Суть ее состоит в превращении страны в президентскую республику и расширении полномочий президента. Как передает агентство "Интерлик", переговоры, на которых власть представлял Михай Петраке, главный советник президента Республики Молдова, закончились ничем. Консультации между президентом и парламентом будут продолжены.

Все фракции молдавского парламента, за исключением коммунистов, уже выступили против инициативы нынешнего главы государства о превращении Молдовы в президентскую республику. Более того, в качестве альтернативы группа депутатов предложила сделать страну чисто парламентской.

"Бедная Лиза" в постановке белорусско-российского творческого коллектива

В середине сентября в Минске состоится премьерный показ музыкального спектакля "Бедная Лиза" по произведениям Николая Карамзина в инсценировке Марка Розовского.

Постановку осуществляет режиссер Николай Пинигин (БДТ имени Товстоногова, Санкт-Петербург); сценограф — известный театральный художник Зиновий Марголин (Санкт-Петербург); композитор проекта — Виктор Копытько (Минск); хореограф — Галина Шиленкова (Минск), продюсер — Владимир Ушаков ("Виртуозы сцены", Минск). В главных ролях заняты звезды белорусского театра и кино, заслуженные артисты Беларуси Зоя Белохвостик и Виктор Манаев, а также Елена Внукова и Виталий Редько. Музыкальное сопровождение спектакля будет осуществлять оркестр Национального академического театра имени Я.Купалы. Авторы проекта полагают, что спектакль "Бедная Лиза" станет событием в театральной жизни страны.

Мария ПЕТРОВА, БелаПАН.

Стоп-кадр

На Украине началась предвыборная гонка

На Украине началась президентская предвыборная гонка. Здесь проходит много митингов в поддержку кандидатов. Вот некоторые мгновения предвыборной борьбы, снятые фотокорреспондентом Василием Артюшенко.

Фото IREX/ProMedia.

Апавяданне

Янка ГАЛУБОВІЧ, пісьменнік

Мадам

У мястэчку Жойлішкі, куды пасля абеду прыехаў Пятрусь Канапелька, стаяла такая гарачыня, што ажно куры ў бэз пахаваліся. Ішоў брукаванкаю, нібы сонная муха, — учора добра глынуў — і па целе дрыжыкі скакалі. Баяўся Канапелька Жойлішак, нібы чорт крыжа. На вакзале ў Смаргоні ён пачуў, быццам у гэтых самых Жойлішках алкаголікаў у бальніцы, што расы на траве. Ажно з дзвюх абласцей іх сюды вязуць. "Ат, такой бяды, — Пятрусь прыбавіў кроку. — Баязліўцу, як кажуць, адзін пень за трох ваўкоў здаецца. Калі папаўся, трэба цярпець. Неяк выжыву".

Пятрусь ішоў і знаёміўся з Жойлішкамі. На шляху час ад часу трапляліся цагляныя дамы, але сама болей у мястэчку было драўляных. Высокіх, прасторных, з прыгожымі карункамі-ліштвамі на вокнах. Амаль кожны дом з вуліцы быў абнесены размаляваным пад колер вясёлкі плотам. Перад вокнамі ў гародчыках расло багата кветак. Сярод іх былі нават ружы і гладыёлусы — яго самыя любімыя. Ад кветак у паветры плыў тонкі чароўны водар.

Паўз лес, які з аднаго боку зусім блізка падступаў да мястэчка, між высокіх пакручастых берагоў, зрэдку парослых каржакаватымі дубамі-асілкамі, шырокай стужкай каціла свае воды Вілія. Над дубамі — пэўна, там была буслянка — кружылася пара буслоў.

"Бусел, бусел-клекатун! Тваіх жаб пабіў пярун!" — раптам пачуў Канапелька і абярнуўся на голас. Каля яго хуценька, быццам лёгкакрылы матылёк, да рэчкі з вудаю прабег гадоў дзесяці з вяснушкамі на твары хлопчык. Пятрусь хацеў прыпыніць хлопчыка, спытаць у яго, дзе тая бальніца знаходзіцца, але не стаў рабіць гэтага. "Язык і да Кіева давядзе", — падумаў і рушыў брукаванкаю далей. Прайшоў яшчэ крыху і па левы бок ад сябе ўбачыў магазін, а на ім шыльда: "Вино — водка". "Во, якраз тое, што і трэба, — узрадаваўся Пятрусь. — Курыва засталося — кот наплакаў. Ды і бутэлечку чарніла куплю, а то пакуль лячыцца буду, дык і смак яго забуду".

І, доўга не думаючы, Пятрусь скіраваў да веснічак. Купіў пяць пачкаў "Прымы", бутэльку "Вермуту" і сто грамаў пернікаў, каб было чым закусіць. З магазіна ён спусціўся ўніз да ракі ў густыя зараснікі маладога дубняку і гоцнуўся з радасцю на траву.

Летні дзень, кажуць, як год, але калі Пятрусь расплюшчыў вочы, то ўбачыў на гарызонце вялікае чырвона-барвовае полымя. Дзень дагараў, заходзіла сонца. Ля рэчкі было ціха, нават вусцішна, ад яе цягнула халадком. "Каб яго немач з гэтым "Вермутам"! Яшчэ не хапала застацца тут. Ночка ж — не мамачка!" Пятрусь мацюкнуўся, ухапіў з травы сумку і падхапіўся на ногі.

Праз паўгадзіны ён ужо быў у прыёмным аддзяленні. Падаў маладой дзяўчыне са светлымі кудзеркамі валасоў, якія выбіваліся з-пад белай шапачкі, накіраванне, а сам прысеў непадалёк ад яе каля сцяны на стул.

Дзяўчына доўга чытала паперку, потым вялікімі шэрымі вачыма паглядзела на Петруся і сказала:

— Не маю права вас прыняць, малады чалавек. Ідзіце спачатку працверазіцеся, а заўтра раніцою і прыходзьце.

— Дык у мяне ж тут нікога са знаёмых няма, — ледзь чутна прагаварыў Пятрусь.

— Не ведаю, нічога не ведаю. Навошта мне на сябе адказнасць браць. Каб яшчэ галоўурача не было, а то прыйшоў якраз. Схадзіце да Хадасевіча. Як ён скажа, так і будзе.

Мабыць, дзяўчыне з прыёмнага аддзялення стала шкада Петруся, бо яна паднялася з-за стала, узяла яго, як малога, за руку і павяла па доўгім бетонным калідоры. Цокалі абцасікі дзявочых туфлікаў, а ў Петруся спалохана білася ў грудзях сэрца. Прыпыніліся ля вялікіх дзвярэй з шыльдай. На ёй Пятрусь паспеў прачытаць: "Главврач психоневрологической больницы тов.Ходасевич А.П.". "Вось сюды", — сказала дзяўчына і ўзялася за ручку дзвярэй.

Хадасевіч нечага корпаўся ў стале. Незадаволена буркнуў на прывітанне, стрэліў у Петруся злымі, нядобрымі, нібы ў мангола, вузкімі, раскосымі вачыма. Правёў даланёй па азызлым твары, пакратаў пальцамі доўгія, як у таракана, рыжыя вусы.

— Ты чаго? — спытаў строга.

— Лячыцца ад гарэлкі прыехаў, а мяне не бяруць. Сказалі...

— Гы-гы-гы, — зарагатаў, ажно затросся двайны падбародак, перабіў Петруся Хадасевіч. — Ага, лячыцца, значыць. Зараз мы цябе палечым...

Хадасевіч падняў трубку, набраў нумар тэлефона.

— Алё, Нікіфаравіч... Тут адзін алкаш ад гарэлкі прыехаў лячыцца, а ад яго так нясе, што хоць закусвай. Прышлі двух санітараў. Ага, да Мадам Сы-Сы яго. Хай там палечыцца. Ага, у мяне.

Прадчуваючы нядобрае, Пятрусь спалохана пацікнуўся да дзвярэй. Хадасевіч выскачыў з-за стала, перагарадзіў яму дарогу. Хутка ў кабінет Хадасевіча ўскочылі два мужчыны ў белых халатах. Адзін тоўсты, як гіпапатам, а другі — худы, як спіца. "Ён", — засмяяўся Хадасевіч і кіўком галавы паказаў на Петруся.

Санітары падбеглі да Петруся, балюча закруцілі назад рукі і пацягнулі з кабінета. Не паспеў і апамятацца, як яго падцягнулі да дзвярэй з невялікім закратаваным акенцам і ўпіхнулі ўсярэдзіну. Па інерцыі ён ступіў крок-другі наперад і ледзьве не страціў са страху прытомнасць. Да яго, імкліва перабіраючы па падлозе рукамі, сунулася вялікае і агіднае, падобнае на чалавека, стварэнне. Твар няголены, увесь, нібы ў малпы, парослы доўгай рыжай шчэцю, адно маленькія чорныя вочкі нездаровым бляскам свяціцца. Ніжняя сківаца абвісла і трэслася. Стварэнне ўміг аказалася побачкі з Петрусём, абхапіла яго рукамі за ногі і зашамкала: "Я Мадам Сы-Сы, Мадам Сы-Сы...".

Петрусю зрабілася кепска. Ён закрычаў колькі ў яго было сілы, адштурхнуў ад сябе Мадам Сы-Сы, падскочыў да дзвярэй і загрукаў у іх. Але гэта быў марны клопат. Праз закратаванае акенца Пятрусь убачыў тых самых санітараў, якія ўпіхнулі яго да Мадам Сы-Сы. Яны стаялі за дзвярыма, глядзелі ў акенца і рагаталі так, што ажно за жываты браліся.

Ён стукнуў яшчэ раз-другі ў дзверы і адышоўся ад іх. Зашыўся ў куток, сцішыўся і сядзеў так, не варушыўшыся, нібы тое птушанё.

На нейкі час у заканурку, дзе сядзеў Пятрусь, усталявалася цішыня. Ён з асцярогаю пачаў аглядацца па баках. У адной сцяне было акно. На ім тоўстыя краты. Каля сцяны ў рад, намёртва прымацаваныя да падлогі, стаялі пяць жалезных ложкаў. На адным з іх сядзеў Мадам Сы-Сы. На другім ляжаў з панурым, белым, як папера, тварам яшчэ малады мужчына. Ён быў без рукі. Яшчэ два ложкі стаялі пустымі. Затое на адным ложку валетам ляжалі ажно тры чалавекі. У аднаго з іх увесь лоб быў у крыві. У пасцелі на ложку было так, як там усё роўна сем свіней апарасілася. Замест прасцін мокрыя коўдры, ад якіх на вярсту цягнула цяжкім гнілым смуродам.

Нечакана для Петруся на ложку, дзе ляжалі валетам трое, заварушыліся. З яго падняўся голы, як матка нарадзіла, з разбітым лбом мужчына, наблізіўся на Петруся, упіўся ў яго выцвілымі бясколернымі, як у старога, вачыма і, нібы дзяцел дзюбай, забарабаніў па сцяне галавой. Па твары мужчыны пацякла густая, амаль чорная кроў. "Ордэн, аддайце мой ордэн..." — прыгаварваў так і малаціў па сцяне галавой яшчэ мацней.

У Петруся па спіне папаўзлі халодныя мурашкі, ад страху анямеў у роце язык.

Ужо добра сцямнела. Праз закратаванае акно было відаць, як на небе густа высыпалі жаўтлявыя зоркі. Збедніўшыся, Пятрусь сядзеў у кутку ля дзвярэй і глядзеў праз краты на неба. Сон не ішоў да яго, у грудзях абрывалася сэрца. Раптам за дзвярыма ён пачуў нейкую валтузню, а потым дзверы са скрыгатам адчыніліся і ў кануру ўваліўся шырокі ў плячах мужчына. Твар злосны, нахмураны, ажно зямліста-шэры. Пятрусь сціснуўся ў камяк, нават дыхаць перастаў. Чакаў, што будзе далей.

З ложка скаціўся Мадам Сы-Сы і хуценька, нібы лапамі, перабіраючы па падлозе рукамі, пачаў набліжацца да мужчыны.

— Мадам Сы-Сы! Ты куды? На месца!

Мужчына выхапіў з-за пазухі круглую доўгую гуму і ступіў Мадам Сы-Сы насустрач, разы тры ёмка, з усяго размаху сцебануў таго па галаве. Мадам Сы-Сы замычэў, як цялё, павярнуў назад і ўскочыў на ложак. Абхапіў рукамі галаву, і Пятрусь убачыў, што Мадам Сы-Сы ціха плача. Па шчэццi каціліся кропелькі слёз.

"Божа ты мой! Куды гэта я папаўся?" — жахліва падумаў Пятрусь. У яго закалаціліся рукі, затрэсліся паджылкі. Ён хацеў рынуцца на мужчыну, адабраць у яго гуму, але не зрабіў гэтага, стрымаўся.

Зноў на нейкі час стала ціха, як у глыбокім калодзежы. Мужчына схаваў за пазуху гуму, павярнуўся да дзвярэй, убачыў там у кутку Петруся.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Мадам

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

— Хто такі? — спытаў.

— Я... Я — Пятрусь Канапелька.

— О, цёзка! — зарагатаў на ўвесь рот мужчына, паказваючы рэдкія крывыя зубы. — Тады будзем знаёмы, — і падаў Петрусю руку. — Пятрусь Забалоцкі.

Пятрусь паціснуў яму руку, а Забалоцкі зноў спытаў:

— Папаў сюды як?

— Лячыцца прыехаў. Хадасевіч сюды мяне паслаў. Выпіўшы я быў крыху...

— Во, во! — зноў зарагатаў Забалоцкі. — Хадасевіч вылечыць. Ён толькі і ведае, каб алкашы з ранку да вечара на яго ўкалвалі. Гэта ж і я во тры дні сена яму касіў. Во, брат, якое лячэнне. За дзень так натупаешся, што і ног пад сабою не чуеш. Там, у полі, глынуў крыху, так ён мне во як аддзячыў. Да дурняў зацёр. Але гэта нічога, такой ўзды. Добра, што "гвардзейскага" не даў.

— "Гвардзейскага"? А што гэта такое? — павярнуўся да Забалоцкага, спытаў Пятрусь.

— О, цёзка, не дай Бог! Гэта ўкол такі. Яго "гвардзейскім" алкашы празвалі. Хадасевіч ім шклянкі ў вяла выганяе. Ад такога ўколу тэмпература да сарака адна градуса скача. Цела нібы агнём пячэ, дых спірае, і ў галаве такая сабаная сэрца, бы яшчэ ўзрываць...

[illegible]

— Жонка мая пранцы на яе, старэецца. Мы з ёй, праўда шлюбу не бралі, а так жывём. Як кажуць пра такіх: у крапіве знайшліся. Як толькі запʼю, дык яна адразу да участковага бяжыць. А той мяне за каўнер — і ў Жойлішкі. Я, цёзка, тут сёй чалавек. Трэці раз лячуся ўжо, таму Мадам Сы-Сы мяне тады сябрам ведае. Не аддзін раз начаваў у яго хароме.

У закрапаванае акно глядзеў з неба месяц. Каля яго белым ліхтарам свяціла зорка. Гэта падала з акна цені ад кратаў.

Забалоцкі кашлянуў і пачаў свой апавед далей:

— Ведаеш, хто ён быў раней? Ого, дубам, сапраўдным вясёлкам быў Мадам Сы-Сы. Дзесьці санітарам яго звалі не магу. Як нягкі кашліся да яго. Але адзіночкі скрушлі ўсё-такі Мадам Сы-Сы і аперацыю яму на мазгі зрабілі. Мусіць, жыць перарэзалі ці які цэнтральны нерв. Цяпер яму хадзіць цяжка. Бачыш, ляжыць Мадам Сы-Сы болей за ўсё поўзае.

Канапелька глынуў дзіўкі камяк, што стаяў у горле, не даваў дыхаць, спытаў:

— Не ведаеш, як Мадам Сы-Сы тут апынуўся?

— Чаму ж не, ведаю. Жонка яго і двое сыноў-блізнят, маленькіх, у час пажару ў хаце згарэлі. Не перажыў гора, звар'яцеў.

— А мужчына, які галавой аб сцяну біўся. Хто такі?

Забалоцкі зноў кашлянуў.

— Сабраў Бог на ягадны. Гэта Толя Ганчарык. Афіцэрам ён быў, служыў у Нямеччыне.

Пятрусь Канапелька не спаў усю ноч. А калі на золку ў акно зазірнуў шэтаццаны, праменчыкі святла, ён, як малое дзіця, неспадзеўкі для сябе ўзрадаваўся. А пад вечар, на сёмы дзень, двое санітараў насельнікаў закаранка вывялі на прагулку.

На тэрыторыі бальніцы за гаспадарчымі пабудовамі адгонока стаяла тоўстая з сухімі галінамі ліпа, ваколі якой калючым дротам быў агароджаны даволі прасторны, мо на шэсць пазтэкара, катух. У ім ужо было многа людзей. Твары худыя, замурзаныя, толькі вочы блішчаць паваўчаму. Ва ўсіх круглыя, як гарбузы, абстрыжаныя галовы. Адны з іх, зацята-панурыя, моўчкі калупаліся ў зямлі, другія тоўхалі адзін аднаго пад бакі і безупынку, быццам ім пад пазногці іголку заганялі, істэрычна вішчалі.

Сваіх, Канапельку з Забалоцкім, Мадам Сы-Сы, Толю Ганчарыка і яшчэ трох насельнікаў закаранка, санітары прыціснулі ў самы куточак катуха, каб не злучаліся з іншымі.

Пырхаў у паветры белы з чорнымі крапінкамі на крыльцах матылёк. Вось ён знізіўся, падляцеў да Мадам Сы-Сы. Той спрытна ўхапіў яго валасатай рукой і... праглынуў. Радасны, нешта па-свойму загергетаў.

Да Мадам Сы-Сы падскочыў дробненькі плюгавенькі з пацаватымі вочкамі чалавечак, кінуў каля яго ног маленькую зялёную жабку. Мадам Сы-Сы таксама ўхапіў яе і вокамгненна праглынуў.

Пятрусь Канапелька зморшчыўся, нібы ад зубнога болю. Праз тыдзень, вечарам, Канапельку і Забалоцкага перавялі ў наркалагічнае аддзяленне, да алкаголікаў. Іх ложкі ў палаце сталі побач. Ужо раніцою ў палату завіталася сястра.

— Канапелька, ідзіце за мной, — сказала яна. — Вам ін'екцыя.

Пятрусь, як на бойню, баязліва падаўся за ёй следам.

Пасля ін'екцыі медсястра пастаяла каля Петруся невялічкага сэрца, дала ў рукі кубачак, у якім на самым донцы было трошкі віна.

— Віно піць нельга, толькі нюхаць, — папярэдзіла яна. — Зараз у вас пачнуцца моцныя ваніты. Але не палохайцеся. Так трэба. Гэта каб у арганізме да спіртнога адмоўная рэакцыя выпрацоўвалася. Каб вінныя кроплі вам агідныя сталі. Назаўсёды...

Да Канапелькі словы медсястры амаль не даходзілі. Закружылася галава, перад вачыма паплылі жоўта-чырвоныя кругі. Перасохла ў роце. Галава праз некалькі хвілін ужо не кружылася, а балела так, што вочы вылазілі з арбіт.

Канапелька ссунуўся са ступа, слаба застагнаў:

— Піць, дайце піць...

Медсястра падала шклянку вады, спакойна сказала:

— Нічога, нічога... Гэта добра, так і павінна быць. Пасля таго, як вып'еце ваду, пакладзіце ў рот палец...

Пасля вады Канапельку так пачало матлашыць, ажно, здавалася, рваліся ў жываце кішкі. Тага самага вядзерка, якое пастаўіла перад ім медсястра, яму не хапіла.

Страшны боль у галаве і жываце не праходзіў. Перад вачыма зноў паплылі кругі. Цяпер нейкія рудыя, нават чорныя. У грудзях, як у злоўленага вераб'я, калацілася сэрца. Ногі сталі нібы ватныя і не слухаліся яго.

У палату яго пад рукі прывяла медсястра.

— Як сябе адчуваеце? — спытала яна, памагаючы яму легчы ў ложак.

— Нічога, павінна прайсці, — ледзь чутна адказаў Канапелька і твар яго скрывіўся ў пакутлівай грымасе.

— "Колькі мне будзе ін'екцый? Ага, медсястра сказала, што васемнаццаць, — успомніў Пятрусь. — Мабыць, не вытрымаю гэтай мукі. Канцы мне будуць. І Алеську свайго не пабачу болей".

Ад такой жахлівай думкі твар Канапелькі, нібы ён толькі што праглынуў адразу некалькі гарошын, гарот гарот зморшчыўся.

Дзён колькі таму ад сябрука Гаршалага Гарэлага ўжо тут, у бальніцы, Пятрусь атрымаў ліст. Той пісаў Петрусю, што Тамара, былая жонка, і Луцкі трапілі ў аўтакатастрофу. Тамара памерла на месцы, а яе каханак, Луцкі, знаходзіцца ў бальніцы ў цяжкім стане.

"Адзін жа ён застаўся там, Алеська. Зусім адзін".

У Петруся Канапелькі пахаладзела ўсё ўнутры.

...Неяк аднаго разу вечарам пасля чарговай ін'екцыі Канапелька ляжаў у палаце на ложку. Хоць яму ўжо і зрабілі восем ін'екцый, але прывыкнуць да іх Пятрусь ніяк не мог. Пачуваў сябе пасля іх вельмі кепска.

Ложак Забалоцкага яшчэ быў пусты. Яго разам з іншымі алкаголікамі (была арганізавана цэлая брыгада, ажно дваццаць пяць чалавек) на спецыяльнай машыне вазілі ў Смаргонь. Разгружалі там з вагонаў муку, цукар, мэблю, адным словам, што пад руку пападзе.

З'явіўся Забалоцкі ў палату ўсміхаючыся, нейкі занадта вясёлы і радасны. Пятрусь адразу прыкмеціў, што ён быў у добрым падпітку.

— Во, цёзка, каб ты ведаў, як мне сёння пашэнціла! — балбатаў, нібы цецярук, Забалоцкі. — Ведаеш, што разгружалі? Цэлы вагон віна з Малдавіі прыйшоў. Ляснуў бутэлечку і, здаецца, памаладзеў на дзесяць гадоў, душа ажно спявае.

Канапелька стараўся ўлагодзіць Забалоцкага, прасіў, каб той сцішыўся, лёг спаць, бо так і да бяды недалёка. Але Забалоцкі і вухам не вёў. Пятрусь прыціснуў яго да ложка, прыстрашыў Хадасевічам, але той выкруціўся, злосна нахмурыўся.

— Цёзка, ваўкоў баяцца — у лес не хадзіць! Давай спяём.

І, Божа мой! Забалоцкі запеў!

Пасылала мяне маці,
Пасылала мяне маці...

Спачатку пеў нясмела, а потым яго голас загучаў мацней. Забалоцкі пеў і прытупваў у такт мелодыі нагой.

Пасылала мяне маці
Яравое жыта жаці...

Праз адчыненыя дзверы палаты песня пакацілася далёка па калідоры. У палату прыскочыла медсястра, а ўслед за ёй, цяжка сапучы і несучы перад сабой круглы жывот, уляцеў Хадасевіч. Яго маленькія вочкі нядобра блішчэлі, ад злосці перасмыкаўся твар. Ступіў да Забалоцкага, паляпаў па плячы рукой.

— Харош, Пятро, харош... Што, "гвардзейскага" захацеў? Дзе напіўся?

— У Смаргоні... віно разгружалі... — патупіў долу вочы Пятрусь. — Не паеду туды болей. Хачу на луг, сена касіць...

— Ага, — злосна буркнуў Хадасевіч, — Убачыш той луг, як свіння неба. — Ён павярнуўся і выйшаў.

Віхорам уляцелі ў палату санітары і падхапілі Забалоцкага пад рукі, пацягнулі за сабой. Пятрусь не супраціўляўся. Каля дзвярэй спалохана паглядзеў назад, на Канапельку, кінуў яму:

— Праўду ты гаварыў, цёзка. Няхай бы лепей я паслухаў цябе...

Вярнуўся Забалоцкі ў палату недзе праз гадзіну.

— Што яны рабілі з табой? — падняўся на локці, спытаў у яго Канапелька.

— Вядома, што... "Гвардзейскі" пад левую лапатку далі, у самае сэрца цэлілі. Як слану ўвалілі, мусіць, кубікаў шэсць ці сем... — зморшчыўся Забалоцкі.

Усю ноч стагнаў на ложку, скрыгатаў зубамі, прасіў піць Пятрусь Забалоцкі. Твар яго пасінеў, Забалоцкага трэсла ўсяго, як у ліхаманцы. Не заснуў ні на валасок і Пятрусь Канапелька. Тупаў каля Забалоцкага, неаднойчы клікаў да яго медсястру.

Толькі пад самую раніцу Канапелька крыху задрамаў, а калі прачнуўся, то ўбачыў Забалоцкага: ціхага і спакойнага. Ён нерухома ляжаў на ложку, склаўшы на грудзях рукі, і невідушча глядзеў на столь яшчэ не заплюшчанымі вачыма.

Пятрусь Забалоцкі сканаў на самым золку.

...Пасля трох з лішнім месяцаў лячэння ў Жойлішках Пятрусь Канапелька вяртаўся дамоў. На дварэ ўжо стаяла восень, але неба яшчэ было чыстае, блакітнае. Нават сонца добра прыпякала.

У Смаргоні ён завітаў ва ўнівермаг. Грошы ў яго былі. Ажно восемдзесят пяць рублёў. У Жойлішках, у час лячэння, яго амаль цэлы месяц вазілі на тарфянікі, дзе ён, разам з іншымі таварышамі з наркалагічнага аддзялення, ачышчаў ад карчоў поле.

Купіў Алеську карычневы ў палоску касцюмчык і накіраваўся на аўтобусную станцыю. Стаў у чаргу за білетам, але тут яго паклікалі. Да яго падышоў Ігнат Сяліцкі, з якім яны некалі вучыліся на адным курсе ў тэхнікуме. Сыты, як парсюк, нос кручком, на твары да самых вушэй задаволеная ўсмешка.

— Пятрусь, якая сустрэча! — здзівіўся Ігнат, падаючы яму руку. — Куды прыязджаў?

— Ды тут, у камандзіроўцы быў, на станкабудаўнічым... — ледзь чутна выцісн уў з сябе Канапелька.

— Тады давай за сустрэчу, га? Вось яна, галубка, у "дыпламаце" ляжыць.

Ігнат спрытна пстрыкнуў замком і дастаў бутэльку "Экстры".

— Схавай сваю гарэлку, Ігнат. Не магу, браток, мяне дома маленькі Алеська чакае. Да яго спяшацца трэба.

Праз паўгадзіны Пятрусь Канапелька ехаў у аўтобусе. Але яму здавалася, што аўтобус, як ніколі, рухаецца вельмі павольна. Канапельку хацелася выскачыць з яго і, нібы тая птушка, ляцець.

Ляцець да свайго Алескі...

Спорт

■ *Гребля академическая*

Победа Катерины в Санта-Катарине

Более чем успешным получилось возвращение в большой спорт после рождения дочери олимпийской чемпионки Атланты Екатерины Ходотович-Карстен. Не так давно она уже отличилась на одном из престижных стартов. И вот теперь завоевала "золото" на чемпионате мира по академической гребле в Санта-Катарине (Канада). И как! Она показала абсолютно лучшее время за всю историю проведения мировых первенств — 7.11,68.

Еще одну высшую награду принесла женская четверка распашная. Плюс ко всему белорусские "академики" завоевали здесь пять олимпийских лицензий. Браво!

■ *Легкая атлетика*

Белорусы в Испании: хуже некуда

Крайне неудачно выступила на седьмом чемпионате мира по легкой атлетике, проходившем в испанской Севилье, сборная Беларуси. Нашей команде не удалось завоевать ни одной медали. Наивысшее достижение белорусов на Пиренеях — 4-е место Янины Корольчик в толкании ядра. Пожалуй, она единственная, кто выступил в свою силу. Остальные же спортсмены, в том числе и такие признанные наши мастера, как Элина Зверева, Владимир Дубровщик, Игорь Астапкович, Евгений Мисюля, и другие были не похожи сами на себя и остались далеко за чертой призеров. Заметим, что нынешнее первенство стало худшим для нашей команды со времени обретения Беларусью независимости. Так, в 1993 году в Штутгарте и в 1997-м в Афинах белорусы завоевывали по четыре медали (две серебряные и две бронзовые).

Самым же успешным оказался для нас чемпионат мира 1995 года в Гетеборге, который еще долго будет вспоминаться любителям спорта. Там, завоевав две золотые медали, белорусы заняли второе общекомандное место после США. О таких успехах, похоже, сейчас можно только мечтать. Можно, конечно, утешиться тем фактом, что до Сиднея еще год, так что время для исправления ошибок еще вроде бы есть. Но толку? Ведь турнир в Севилье как раз и показал, что ветераны в большинстве своем уже не могут, хотя и желают, а достойной молодежи пока не видно. Так что картина за год до Олимпиады-2000 вырисовывается отнюдь не оптимистическая.

А в Севилье опять не было равных американской сборной, атлеты которой завоевали 17 медалей (11 золотых, 3 серебряные и 3 бронзовые).

■ *Формула-1*

Поменялись местами

12-й этап чемпионата мира по автогонкам в классе машин "Формула-1", проходивший в бельгийском Спа, как и две недели назад в венгерском Хунгароринге, вылился в триумф гонщиков команды "Макларен-Мерседес". Единственное отличие заключается лишь в том, что Мика Хаккинен и Дэвид Култхард "махнулись" местами на подиуме. На сей раз никому не оставил шансов на успех, даже своему именитому партнеру по команде, шотландец. Впрочем, и второе место, давшее право на шесть очков, позволило М.Хаккинену обойти в общем зачете феррариста Эдди Ирвайна, который финишировал четвертым. Но если разрыв между лидерами составляет лишь одно очко, то в Кубке конструкторов "Макларен" благодаря двойной победе своих гонщиков сумел оторваться от "Феррари" на восемь очков (106 против 98).

Тройка лидеров теперь выглядит так:
М.Хаккинен — 60, Э.Ирвайн — 59, Д.Култхард — 46.

Дмитрий ЕРМАК.

■ *Шахматы*

В шахматах зреет еще один скандал?

В американском Лас-Вегасе завершился чемпионат мира по шахматам, победителем которого стал россиянин Александр Халифман. В финале, состоявшем из шести поединков, он нанес поражение Владимиру Акопяну из Армении со счетом 3,5:2,5. Таким образом, 33-летний гроссмейстер из Санкт-Петербурга войдет в историю шахмат как 14-й мировой король.

Впрочем, ставить точку на этом, похоже, пока рано. Дело в том, что сейчас Международный арбитражный суд в Лозанне рассматривает судебный иск чемпиона мира по версии ФИДЕ Анатолия Карпова к Международной федерации шахмат. Причиной такого шага, как рассказал Анатолий Евгеньевич еще во время своего недавнего пребывания в Минске, стало невыполнение последней ряда соглашений между ним и ФИДЕ. В частности, президент этой организации Кирсан Илюмжинов, вопреки договоренностям, упразднил все льготы, так что чемпион мира должен был начинать турнир наряду со всеми, а не с финала, как было прежде. В ответ на это Карпов отказался ехать в Лас-Вегас, а без него проводить первенство мира ФИДЕ, по тем же договоренностям, не имела права. Карпов намерен добиться возмещения ущерба, а также переигровки финала чемпионата мира, который, как считает А.Е., должен пройти между ним, как победителем прошлогоднего первенства, и Александром Халифманом, как финалистом нынешнего розыгрыша.

Подождем, что на все это скажет Международный суд.

■ *Футбол*

Чемпион готовится к сдаче полномочий?

Даже не принимая участия в очередном, 21-м, туре чемпионата Беларуси по футболу в высшей лиге, борисовский БАТЭ еще более упрочил свое лидирующее положение в турнирной таблице. А помог ему в этом прошлогодний чемпион — "Днепр-Трансмаш", который, похоже, близок к тому, чтобы обзавестись приставкой "экс". Могилевчане, переживающие сейчас спад в игре после вылета из Лиги чемпионов, совершенно неожиданно уступили в родных стенах одному из аутсайдеров — "Нафтану-Девону" и тем самым свели к минимальным свои шансы на повторное завоевание "золота". Напомним, что в минувшем туре команда Валерия Стрельцова также "отличилась", потеряв два очка в поединке с еще одним аутсайдером — "Молодечно".

Впрочем, весьма шаткими выглядят позиции днепровцев и в борьбе за серебряные награды. На второе место по потерянным очкам, имея игру в запасе, сейчас вышла "Славия", демонстрирующая в последних турах весьма убедительную игру. Благодаря ей мозыряне снова вернули себе утраченные было по ходу сезона надежды не только на пьедестал, но и даже на первое место. Последний вариант возможен в том случае, если кризис, подобно чемпиону, настигнет и БАТЭ и он начнет "сливать" игры всем подряд. Сумеют ли борисовчане избежать последствий унизительных 1:7 и 0:5 от московского "Локомотива" в Кубке УЕФА, мы узнаем в самое ближайшее время.

Чемпионат Беларуси. Высшая лига. 21-й тур.

"Динамо" (Мн) — "Молодечно" — 2:0, "Торпедо"-МАЗ — "Локомотив-96" — 1:1, "Днепр-Трансмаш" — "Нафтан-Девон" — 0"2, "Неман-Белкард" — "Свислочь-Кровля" — 2:0, "Шахтер" — Гомель" — 2:2, "Славия" — "Торпедо-Кадино" — 5:0. Матчи БАТЭ — "Лида" и "Белшина" — "Динамо" (Бр) перенесены на 6 сентября.

	И	В	Н	П	М	О
1. БАТЭ	20	17	2	1	60—18	53
2. Днепр-Трансмаш	21	13	6	2	40—18	45
3. Славия	20	14	2	4	51—17	44
4. Гомель	20	13	4	3	37—19	43
5. Шахтер	21	12	3	6	46—25	39
6. Динамо Бр	20	11	2	7	42—28	35
7. Динамо Мн	21	10	5	6	31—22	35
8. Белшина	20	9	5	6	35—27	32
9. Неман-Белкард	21	8	6	7	25—22	30
10. Локомотив-96	21	8	4	9	30—28	28
11. Торпедо-МАЗ	21	7	1	13	20—37	22
12. Нафтан-Девон	21	6	1	14	26—50	19
13. Лида	20	4	2	14	16—47	14
14. Торпедо-Кадино	21	3	3	15	18—54	12
15. Свислочь-Кровля	21	3	2	16	18—49	11
16. Молодечно	21	1	4	16	13—47	7

С 1 сентября в Беларуси запрещается производство, а с 1 октября — и реализация алкогольной продукции, изготовленной с применением искусственных красителей и ароматизаторов

Об этом говорится в принятом Советом министров Беларуси постановлении "О некоторых мерах по усилению государственного регулирования производства и оборота алкогольной продукции". Запрет не распространяется на указанную алкогольную продукцию, поставляемую за пределы республики по договорам.

Минсельхозпроду, Белкоопсоюзу, облисполкомам дано указание обеспечить заготовку в 1999 году плодов и ягод для производства плодовых вин в объеме не менее 5 миллионов декалитров; разработать до 1 января 2000 года программу развития виноделия и пивоваренной отрасли в республике на 2000-2002 годы, предусмотрев в ней мероприятия по производству в 2002 году плодовых и виноградных вин в объеме не менее 10 миллионов декалитров и по увеличению выработки пива.

Егор ЗВОННИКОВ.

ГРУЗОПЕРЕВОЗКИ

Фирма	Лицензия №	Марка а/м	Дальность	Цена	Тоннаж	Особенности. Тип кузова	Телефон
"МАНТРАНС"	АЕ1-1020 от 21.07.97 по 20.07.2002. Все транспортные средства имеют санпасторта, форма оплаты любая, постоянным клиентам предоставляются скидки	МАН 14-192	СНГ, В. Европа,РБ	от 0,18$	до 7 т, 32 м³	Изотерма, тент, TIR	(017) 211-58-31, 259-08-82, сотовый 8-029-276-82-21
		МАН 16-240		от 0,18$	до 7 т, 33 м³		
		Мерседес 1424		от 0,2$	до 12т, 50 м³	Тент, изотерма	
		МАН 19-361		от 0,4$	до 20 т, 82 м³	Тент, TIR	
		МАН 15-240		от 0,45$	до 14 т, 120 м³	Тент,фургон,TIR	
		МАН		от 0,4$	до 20 т, 70 м³	Рефрижератор, TIR	
Ч/П Пригожий	АЕ1-1765 от 20.04.98 по 2003	ГАЗ 63	Минск, СНГ, РП	от 0,10$	до 2 т, 12 м³	Металлич. фургон, санпаспорт	(017) 264-29-05
		VW		Хорошая	до 1 т, 6 м³	Санпаспорт, 2 места	
Ч/П	АЕ1-1855 от 2.04.98 по 2003	ИВЕКО 95 г.вып.	СНГ	от 0,14$	до 2 т, 12 м³	Цельный, металлический, 2 места	(017) 239-48-74, 8-029.477 47-52
ООО "Аклеон"	АА1-4579 от 28.01.98 по 27.01.2003	Евромашины	Минск, РБ, СНГ, Европа	Дог.	1-20 т, 1-100м³	Тент, металлич. фургон, TIR, CARNET	(017) 262-93-61, 253-90-56
ПКОО "Поркко"	АА1-4580 от 20.01.98 по 19.01.2003	МАЗ 64229	СНГ	0,40$	20 т, 68 м³	Тент	(017) 253-66-35,253-98-34
		Рено-траффик		0,16$	1,5 т, 8 м³	Цельный, металлический	
		Мерседес		Хорошая	7 т, 30 м³	Тент	
Тимур	АЕ1-0208 от 26.03.96 по 28.03.2001	Мерседес	В.Европа, Балтия,СНГ,РБ	Дог.	3-6 т,до 35 м³	Тент, фургон, TIR	(017)256-27-24
Инесса	Г-9030 от 10.10.94 по 9.10.99	Любая	Регион любой	Дог.	От 1 до 23т	Тент,рефрижератор	(017) 286-09-91,286-09-92 пейджер 211-00-00 аб. 80055
Организация	АА1-1993 выд. 10.01.97 до 2002	ИФА-50	Снг, Европа, Прибалтика	Дог.	до 8т, до 43 м³	TIR	(017) 286-88-25, пейджер 211-00-00 аб. 70613
		Ивеко4910	Снг, Европа, Прибалтика	Дог.	2,5 т, 15 м³		
АМИР	АЕ1-0775 от 14.04.97 по 13.04.2002	Форд-Транзит	СНГ, Европа,РБ	от 0,20$	1-3т,8-20м³	TIR, прицеп, перевозим автомобили	(017) 222-23-02
Беларуская Грамата	Г1-3292 от 29.05.95 по 28.05.2000	Мерседес 814	СНГ, Литва	от 0,15	до1-5т, 9-28 м³	2 спальника	(017) 284-82-40, 243-18-18
		Люблин			от 1-3т, до 20 м³	Тент	
		ЗИЛ 5301					
ИП "Автоград"	АКА1-0307 от 28.09.98 до 2003 АА1-5550 от 18.05.98 до 2003	Мерседес-310D	РБ, СНГ, Европа	Дог.	1,5, 11 м³	12 пассажиров	(017) 254-72-21,236-99-43
		VW LT-35	РБ, СНГ, Европа	от 0,2	1,5т, 11 м³	12 пассажиров	
Данэкс-М	АА1-5129 от 20.03.98 по 19.03.2003	Мерседес-407D	город, РБ, СНГ	от 0,15	2т, 10 м³	Фургон	(017) 252-25-87,252-96-79, вечером 248-96-23
		МАЗ-5337	город, РБ, СНГ	от 0,28	8-15т, 21-44 м³	Тент	
"МАЛЬВИНА"	АЕ5-0062 от 07.12.1995 по 2000	МАЗ, МАН, Скания	СНГ, Европа,РБ	Дог.	от 5 до 20 т	Тенты	(01513) 2-12-72
ОРГАНИЗАЦИЯ	Г-14589 от 23.08.95 по 2000	СеперМАЗ	СНГ	Дог.(Б/Н)	20 т, 68 и 82 м³	Тент	(017) 213-62-89
Евротехтранс	Г1-6389 от 11.10.95 по 2000	Мерседес1419	СНГ, Европа,РБ	Дог.	6т, 30 м³	Рефрижератор, TIR	(017) 236-70-61 пейджер 249-00-00 аб. 2825
		IVEKO24036			20т, 82 м³	Рефрижератор, пневмоTIR	
		IVEKO19036			24т, 82 м³	Тент, пневмоTIR	
Ч/П	АА1-5580 от 22.05.98 пго 2003	ИФА	СНГ, РБ	Дог.	5т, 19 м³	Тент	(017) 286-66-95
ИНТЕРСТАЛЬ	АА1-6822 от 17.12.98 по 2003	ЗИЛ-4331	Минск, РБ	Дог.	до 7тон	Бортовой	(017) 210-51-17, 210-51-26, 210-51-35
Ч/П	АЕ5-0859 от 10.04.98 по 2003	МАЗ 54323	СНГ, в. Европа, Балтия	Дог.	до 20т, 82 м³	Тент, TIR	(8-01596) 20196, 21155
Ч/П	АА1-5581 от 23.03.98 по 2003	Мерседес-1313	СНГ, РБ	от 0,20	до 7т, 37 м³	Фургон	(017) 274-76-56, 260-22-00
Ч/П	АА1-6149 от 19.08.98 по 2003	МАН14192	СНГ, РБ	от 0,20	8 т, 21-35 м³	Фургон(сан. паспорт)	(017) 238-57-24
ТАУП-М	АА1-5576 от 22.05.98 по 2003	Газель	СНГ, РБ	от 0,1	1,5т	Тент	(017) 285-49-69, 249-82-02
БЕОР	АА1-5314 от 11.04.98 по 2003	МАЗ	СНГ, РБ	от 0,22	14т	Прицеп-площадка 12м	(8-01777) 5-09-81, 5-47-05
Ч/П	АА1-3728 от 22.05.98 по 2000	Мерседес	СНГ, РБ	Дог.	1-3т	Фургон	(017) 235-03-01
"Автоспец-электро"	АЕ1-1703 от 09.04.99 по 2003	МАЗ 54323	СНГ, Европа,РБ	Дог.	до 20т, 82 м³	Тент, TIR	(017) 252-55-27, 256-74-15
МЕДЖЕЛ	АА1-0691 от 12.04.96 по 2001	Газель	РБ, РФ	Дог.	1,5т	Тент	(017) 273-99 45, 273-99-33
Ч/П	АА! -4170 от 17.11.97 по 200	МАН	СНГ, РБ	от 0,18	7т, 32м³	Фургон(сан. паспорт)	(017) 214-80-71, Пейджер 211000 аб.27425
Ч/П	АА1-3728 по 200	Мерседес	СНГ, РБ	Дог.	1-3т	Фургон	(017) 235 03-01
Ч/П	АА1-7160 до 2004	VW, ГАЗ	СНГ. РБ Минск	от 10	1-2т,5-12м³	Метал. фургон, сан. паспорт(2 места)	(017) 264-29-05
Ч/П	АА1-6090 от 17.08.98 по 2003	VW	СНГ, РБ, Минск	Дог.	1т	Цельнометаллический	(017) 223-23-51
Ч/П	АА1-1318 jот 03.04.99 по 2004	Мерседес 207	Литва, СНГ	Дог.	до 2т, 9м³	Наличие литовской визы	(017) 240-50-52, 219-44-43
ТАУП-М	АА1-5314 от 11.04.98 по 2003	Газель	РБ, СНГ	0,1	1,5т	Тент	(017) 285-49-69
Ч/П	АА1-5580 от 22.05.98 по 2003	207	СНГ, РБ ,РП, Минск	Дог.		Фургон	(017) 285-35-70
ЗАО "АРКО"	АЕ-50672 до 2000 г.	МАЗ+МА39758	СНГ, в. Европа	Дог.	82 м³	Пневмо	(8-01561) 45-533
		КАМАЗ+ОДА39786	СНГ		19т	Рефрижератор	(8-01561) 44-424

Среда, 1 сентября

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.00 "Алло, "Событие".
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.15 Детский экран. "Полет в страну чудовищ". Худ.фильм ("Беларусьфильм").
10.25 Мультфильмы.
10.45 "Живая история. Букварь". Видеозарисовка Белорусского телевидения.
11.00 Новости.
11.10 Новые имена.
11.20 "Верность любви". Телесериал (Италия).
12.00 Компьютерный полигон.
12.20 "Пауза". Док.фильм ("Белвидеоцентр").
13.00 Новости.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу "Карамболь" с участием Александра Пескова.
15.00 Новости.
15.10 Сериал для детей "Девочка и океан" (Австралия).
15.35 "У нас соломка чудодейственная". Второй областной праздник-конкурс соломоплетельщиков в г.п.Узда.
15.55 "5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
16.25 "Трагический сентябрь 1939 года". К началу второй мировой войны.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.15 "А музыка звучит..." Поют Н.Богуславская и И.Капланов.
17.35 "Судьба моя и надежда". Социальная реабилитация инвалидов.
18.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: "Разговор в прямом эфире", "Что делать?", журнал для женщин "Кошки".
18.40 Международные спортивные новости.
19.00 Новости.
19.15 "Сегодня с вами..." К 80-летнему юбилею средней школы N19
19.45 Новые имена.
19.55 "Верность любви". Телесериал (Италия).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 О.Даль и М.Терехова в худ.фильме "Расписание на послезавтра"
23.30 Криминальная хроника.
23.35 Белорусский хит-парад.
23.40 Королевская охота.
00.10 Новости.
00.20 Темная комната. Дайджест.

ОРТ

08.00,11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости.
08.15 "Во имя любви".
09.15 Джентльмен-шоу.
09.45 Домашняя библиотека.
09.55 Сериал "Похищенный".
10.45 Мультсеанс: "Как мы весну делали".
13.30 Программа "Вместе".
13.55 Программа передач.
14.15 "Гарри — снежный человек". Сериал.
14.45 Классная компания.
15.00 Зов джунглей.
15.25 ...До шестнадцати и старше.
15.55 "Джейн Эйр". 3-я серия.
17.15 Веселые истории в журнале "Ералаш".
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Человек и закон.
18.45 "Во имя любви". Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.40 Однако.
20.50 Комедия "Приключения няни".
22.45 "Цивилизация".
23.30 Сериал "Пятница, 13-е".

РТР

06.00 Доброе утро, Россия!
06.20 У всех на устах.
06.45 Телеигра "Программа передач".
08.15, 22.30 Дежурная часть.
08.45 Гомеопатия и здоровье.
09.10 "Миледи". Телесериал.
10.00, 16.00, 19.00, 22.45 Вести.
15.30 "Первые поцелуи". Телесериал.
16.30 "Башня".
17.00 "Лето нашей тайны". Телесериал.
17.55 Досье. "Дети подземелья".
18.25 Сам себе режиссер.
19.45 Детектив "Версия полковника Зорина".
21.25 Сиреневый туман.
23.15 Автошоу.

КУЛЬТУРА

09.10, 21.15 "Сельская учительница". Худ.фильм.
10.55 "Семь сердец ношу по свету". Семь эпизодов к портрету Ф.Гарсия Лорки.
11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
11.40, 19.50 После новостей...
12.00, 13.45 Опера Дж.Верди "Набукко".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Вместе с Фафалей.
15.25 Сериал "Ночи и дни".
16.15 "Осенние портреты". Ирина Бугримова.
16.40 "Души моей тревога..." Романсы на стихи М.Ю.Лермонтова.
17.00 Боярский двор.
17.40 "В прекрасном и яростном мире". Читает М.Глузский.
18.10 "Богема". Анджей Вайда.
19.15 Чудо-сказка.
20.10 "Нацистский удар". Док.фильм.
20.55 Играет оркестр "Филармония наций".

НТВ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Сегодня утром.
06.10, 07.15 Спорт.
06.20 Градусник.
06.25, 07.45, 14.20, 22.40 Сегоднячко.
06.35 Мультфильм.
06.45 Карданный вал.
06.50, 16.25 Впрок.
07.25, 17.40, 23.20 Криминал.
07.35 Я — телохранитель.
08.10, 21.45 Сериал "Солдаты удачи".
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.25 Сериал "Если наступит завтра".
10.20 Мультсериал "Ну, погоди!".
10.30 Домашний театр.
10.40 "Среда". Экологическая программа.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает...
13.30 Сериал "Шехерезада".
15.30 Сериал "Захватчики".
16.50 Сериал "Любовь и тайны Сансет Бич".
18.40 "Куклы".
18.55 Сериал "Если наступит завтра".
19.50 Намедни-89.
23.30 "Антропология". Программа Д.Диброва.

TV-6

05.55 День за днем.
07.45, 17.15, 21.55 Дорожный патруль.
08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 22.10 ТСН-6.
08.10 Те Кто.
08.25 "Пальчики оближешь".
08.50, 09.55, 11.45, 14.05, 19.30 Телемагазин в Минске.
09.00 Сериал "Возвращение Сандокана".
10.05 Мелодрама "Влюбленная принцесса".
12.05 День за днем.
14.40 Сериал "Просто Мария".
15.30 Мультсериал "Серебряный конь".
15.55 Сериал "Приключения Шерли Холмс".
16.25, 22.35 ДИСК-канал.
17.30 Сериал "Грейс в огне IV".
17.55 Сериал "Возвращение Сандокана".
19.00 "Новости дня".
19.55 Ток-шоу "Я сама".
21.00 Сериал "Зов убийцы".
22.20 Те Кто.
23.10 Сериал "Попутчик".
23.35 "Знак качества".
23.45 Сериал "Грейс в огне IV".
00.15 Окончание трансляции.

8-й канал

18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.25, 20.25, 21.55 Нажми на тормоза.
18.30 Детский экран.
19.00 Сериал "Горец".
20.00 Документальный фильм из цикла "Природа в беде".
20.30 Вечарніца.
20.45 Сериал "Лабиринты любви". 11-я серия.
21.40, 23.45 Погода на завтра.
21.45 По просьбам телезрителей: "Чудотворец".
22.00 Шон Коннери в художественном фильме "Выкуп".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. В. Харужай, 13. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: суботні — 61050 экз., у другія дні — 55000 экз. Заказ №1030